

FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 422 · CENA 60,00 DIN

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nemačka 1,90 €
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 1,70 €
Holandija 2,00 €
Belgija 2,00 €
BIH 1,80 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 0,75 €
Hrvatska 10 KN
Slovenija 1,25 €
7. avgust 2009.

NEUGODNI SVEDOK

★ **DOK HOLIDEJ** ★

422

Frenk Larami

NEUGODNI SVEDOK

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 422

Direktor

Vladimir Novaković

Odgovorni urednik

Viktorija Draginčić

Naslov originala

Frank Laramy

UNDERCOVER GUN

Recenzija i adaptacija

Milica Jovanov – Banić

Likovna obrada naslovne strane

Branislav Kerac

Tehnički urednik

Franjo Varga

Štampa: 29. VII 2009.

Tržište: 7. VIII 2009.

CIP-Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад
82-31 (5)

DOK Holidej / odgovorni urednik Viktorija
Draginčić. – 1972, br. 1 -. – Novi Sad: Marketprint,
1972-, -21 cm. (Edicija vestern romana)

Mesečno.

ISSN 0353-0000

COBISS. SR-ID 61129986

Izdaje: MARKETPRINT (Novi Sad, 21102 p. fah 20)

Štampa: Štamparija GRAFOPRODUKT d.o.o. Novi Sad, Desanke Maksimović 54

Generalni distributer: GLOBAL PRESS d.o.o. Beograd

Direktor: Vladimir Novaković. Odgovorni urednik: Viktorija Draginčić

Naslov originala: Frank Laramy – UNDERCOVER GUN

Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: Milica Jovanov – Banić

Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji način.

Već više od pola časa jedan konjanik je jahao pored ograde od bodljikave žice koja se miljama pružala preko prerije i onemogućavala pilaz bistroj rečici što je presecala ravnicu. Na prvi pogled ništa iznenađujuće za stočarsku pokrajinu gde je svaki vlasnik želeo da sačuva što više vode za svoje žedno stado, ali prepreka je smetala neobičnom konjaniku da ide putem kojim je želeo. Naime, njegov cilj je bio da pre dnevne žege stigne do grada udaljenog desetak milja, ali sa druge strane žičane ograde.

Inače, ta neočekivana preporeka kvarila mu je zadovoljstvo koje mu je pričinjavala svota od hiljadu dolara u džepu sakoa od najboljeg tamnog tvida, dobitak na velikoj partiji pokera koju je prethodnog dana odigrao na stanici Vels Fargo kompanije u Kajuku Benda. Partija je odigrana u visokom stilu, što je bilo uobičajeno za konjanika u besprekorno elegantnom odelu, čuvenog revolveraša, kockara, avanturistu i doktora, Doka Holideja.

Pogledom sivoplavih očiju zasenčenih obodom „kalifornija” šešira, on je već duže vreme tražio neku rupu u ogradi kroz koju bi prošao na drugu stranu, ali bez uspeha. Ograda je bila potpuno nova, postavljena verovatno tek pre dan ili dva, tako da nije bilo

nade da će negde naići na truo stub ili otvor koji je rogovima napravila žedna stoka.

Izbivši na malo uzvišenje video je da ograda nije samo njegov problem. Nekih stotinak metara dalje oko žičane prepreke tiskalo se stado od više desetina goveda pokušavajući telima i rogovima da naprave prolaz i nekako stignu do vode. Goveda su očigledno bila vrlo žedna pošto ih od namere da se dočepaju vode nisu mogli zadržati ni oštri vrhovi bodljikave žice, kao ni povici jednog kauboja koji je pokušavao da ih udalji. Napokon, pošto mu je delimično uspeo da od ograde odbije jedno dvadesetak grla, on je nabacio laso na jedan stub i izvalio ga iz zemlje. Žedno krdo je odmah navalilo napred, gazeći žicu i gurajući pred sobom čoveka koji je zajedno sa njima prešao na drugu stranu.

To se neće svideti vlasniku vode, zaključio je Dok jer je iz iskustva znao kakve teške posledice za stoku izaziva nedostatak vode. Ovde će pasti glava, pomislio je nadajući se da on neće biti umešan u sukob koji se mogao očekivati.

No, tek što je to pomislio, grmnuo je pucanj i konjanik pred stadom zaneo se udesno, a onda bez reči pao u plitku vodu. U tišini koja je za trenutak zavla-

dala, pljesak tela o površinu vode čuo se sasvim jasno dobijajući neki preteći prizvuk.

Holidej je skrenuo pogled u pravcu mesta odakle je hitac doleteo i ugledao trojicu konjanika. Sedeli su u sedlima, a jedan je još uvek držao pušku prislonjenu uz obraz. Iskrsnuli su iznenada, iz šumarka niskog drveća i žbunja gde su, kako se čini, skriveni čekali svoju žrtvu.

No, po svemu sudeći, napadači nisu očekivali prisustvo svedoka svog nedela pošto je čovek koji je video kako se zločin odigrao mogao da ih optuži za ubistvo sa predumišljajem. To su shvatili, čim je jedan od njih prstom pokazao prema Holideju i odmah se mašili revolvera. Naravno, iskusni. Dok je shvatio da to znači samo jedno: zločinci su hteli da se oslobode neugodnog svedoka, a to je za njega bilo isto što i smrtna presuda.

Istoga trena, kao po dogovoru, jahači su se hitro razdvojili na dve strane i tako mu zatvorili put za uzmak. Jedini pravac koji mu je preostao bio je prolaz kroz otvor na ogradi i on je mamuznuo konja poteravši ga u tom pravcu.

Napadači su zapucali, ali on je, nagnut po konjskom vratu, prošao na drugu stranu ograde i poterao životinju prema reci, baš tamo gde se nalazila najgušća gomila uznemirenih goveda. Pod konjskim kopitama voda je prskala u visinu dok su grla rikala, propinjala se i okretala oko sebe, otežavajući ubicama da precizno nišane. Dok je nastavio da jaše plicakom vodeći računa, gde god je to bilo moguće,

da stoka bude između njega i napadača. Oni su, međutim, bez razmišljanja poterali konje ka njemu, ljuti što ga nisu oborili prvim kuršumom.

Tako su dvojica nastavila da jašu obalom, dok je treći naterao svog konja da skoči u reku, računajući da će sa čistine imati više mogućnosti da na Holideja ispali precizan hitac.

Ali, nije ni sanjao da će baš on prvi stradati!

Jahač je, dakle, ujahao u plicak, ali u tom trenutku krdo se okrenulo i pošlo ka obali, tako da je morao da pritegne vođice i da se probije između goveda koja su se gurala i vrtela u krug. Holidej se okrenuo u sedlu i, držeći još uvek pognutu glavu, izvukao pištolj iz futrole i opalio bez nišanja.

Napadačev konj je ustuknuo i propeo se na zadnje noge, jer ga je jedno goveće zakačilo rogom po trbuhu. Jahač je tom prilikom poleteo iz sedla kao odbačen iz katapulte: čim je dodirnuo zemlju poskočio je i potrčao uz obalu, hvatajući se rukama za busenje trave. Holidejev metak pogodio ga je u slepoočnicu i on se okrenuo oko sebe besmisleno mašući rukama. Trenutak kasnije, mlitavo telo pljusnulo je nazad u reku.

Hrleći da izađe iz rečnog korita, razjareno krdo prešlo je preko njegovog tela.

Dvojica preostalih napadača osuli su paljbu na Doka i jedan kuršum očešao je njegovog konja po vratu. Oprljena vrelinom olovom životinja je poskočila i Džordžijanac se jednom rukom pridržao za jabuku sedla dok je drugom na-

stavio da puca. Već drugim hicem pogodio je u čelo konja bližeg napadača koji se skrhao naglavce kao pogođen maljem. U isto vreme, jahač je tresnuo na zemlju i otkotrljao se ka obali, pri tom ispustivši pištolj koji se još pušio. Ipak, ustajući uspeo je da potegne drugi revolver i ispali jedan hitac na protivnika.

Ali ni Dok nije čekao; podigao je „linkoln” i ne nišaneći pritisnuo obarač. Pucanj je grunuo i prigušio krik ranjenog revolveraša koji se zateturio i ispustivši oružje, pao na travu. Previšajući se od bolova nastavio je da jauče stežući levom rukom desnu nadlakticu iz koje je lila krv.

Treći napadač besno je zaurao i okrenuvši svog konja, naterao ga da skoči sa obale nadajući se da će u padu povući Holideja iz sedla. Ali, iskusni Dok predvideo je ovaj potez, pa je naglo i odlučno pritegao vođicu. Slušajući gospodarevu naredbu, njegov konj je poskočio u stranu i kleknuo gotovo do zemlje. On je hitro izvukao nogu iz uzengije zadržavajući uzde u rukama. Kada se konj pridigao, Holidej se bez muke vratio u sedlo.

Za to vreme, revolveraš sa „MM” ranča se upinjao da uspravi na noge svoga konja koji se koprcao u plicaku i na trenutak zaboravio na Holideja. Kada je uspeo da podigne životinju, nasumce je ispalio metak prema mestu gde je pretpostavljao da mu se nalazi protivnik. Raširio je oči od iznenađenja i straha ugledavši kolt uperen u njega što je značilo da ga je protivnik pretekao.

I zaista, Dok je u istom trenu pritisnuo obarač i revolveraš je poleteo nauznak preko sapi svoga konja koji je uplašeno poskočio. Pljusnuo je u plitku vodu i ostao da leži onako kako je pao, licem okrenutim ka dnu.

Holidej je okrenuo cev pištolja ka čoveku koga je ranio u nadlakticu; ovaj je klečao na zemlji još uvek stežući ranjenu ruku. Pošto trenutno nije predstavljao nikavu opasnost, Dok se osvrnuo oko sebe i pogledom potražio kauboj na koga su napadači pucali prilikom prolaska kroz probijenu ogradu.

Čovek je ležao na leđima, dopola u vodi i sa glavom na pesku, sklopljenih očiju. Jedna ruka mu je bila neprirodno zabačena iznad glave, a druga izvijena ispod tela. Dok je sjahao, u dva koraka se našao pored nesrećnika i pritisnuo mu kažiprst na vrat. Puls se nije osećao... Mrtav je, i nema mu pomoći, zaključio on uz uzdah.

U tom trenutku se gore iznad obale začuo bat koraka. Treći čovek je vijugajući bežao obalom, stežući zdravom rukom ranjenu i sa očiglednom namerom da se dočepa konja koji je zaparanog trbuha nemirno šetkao u blizini. Naravno, Dok ga je mogao ustreliti bez po muke, ali to nije bio njegov način obračunavanja sa protivnicima. Zato je ispalio hitac beguncu iznad glave: čovek je ubrzao trk i uz bolnu grimasu uspeo da se popne uz sedlo. Pridržavajući ranjenu ruku zdravom nekako je krenuo kada mu je još jedan hitac prozujao pored uha. Ne okrećući

se, snažno je mamuznuo konja i preko rečice ga poterao ka drugoj obali.

Ovaj mi za sada neće smetati, zaključio je Džordžijanac stavljajući nove metke u magacin svoga „linkolna”. Ozbiljnog izraza lica pogledao je stado koje se udaljavalo prema ranču, dvojicu mrtvih revolveraša i mrtvog kaubojia kome nije bilo pomoći. Za njega je sada sve bilo podjednako nevažno: i ranč, i žedna stoka i ljudska nepravda kao i sve druge muke i patnje ovog sveta. Njegova je životna borba bila završena.

Za njega da, ali šta je sa drugima? Možda je taj čovek imao porodicu, ženu, decu i razne obaveze? Sve to, naravno, nije prestalo da postoji... I ako je ovaj čovek mrtav, najmanje što je mogao da učini bilo je da o tome obavesti njegovu porodicu. Pogledao je u pravcu u kome se udaljilo krdo i u daljinu ugledao malu ranč kuću od brvana. Hteo—ne hteo, morao je poći tamo iako je znao da će mu to oduzeti dosta dragocenog vremena.

Spustio je revolver u futrolu i pogledao oko sebe. Prema mrtvim napadačima nije imao nikakve obaveze i ostaviće ih njihovim prijateljima koji će se, bez sumnje, brzo vratiti... i to brojno pojačani. Lagano je prišao mrtvom konju i pogledao žig sa oznakom „MM” na sedlu. Konjanici su, dakle, pripadali ranču „MM”, verovatno nekom većem posedu koji je nastojao da proguta svog manjeg suseda. Naravno, to ga se nije mnogo ticalo iako nije odgovaralo njegovom osećaju pravde. Razmišljajući o igri sudbine koja ga

je često gurala u neželjene sukobe i komplikovane životne situacije, prišao je mrtvom kauboju i natovario ga na konja koji je još uvek stajao pored svog ubijenog gospodara.

Vodeći za sobom natovarenog konja, digao je pogled ka nebu i ugledao dva lešinara. Kratko je uzdahnuo, a čudna zebnja stegla mu je srce kao neka džinovska ledena ruka.

Obuzela ga je slutnja da loš tok događaja ovim nije završen, da slede stvari koje neće biti nimalo prijatne.

II

Vlasnik ranča „MM”, Keš Metju bio je krupan naprasit čovek; dok je koraćao dvorištem idući od rančerske kuće prema spavaonici, to se ogledalo u svakom delu njegovog bića: u načinu hoda, držanju glave, ponosno isturenoj bradi i oštrom pogledu.

Na njegovom ranču postojale su dve spavaonice: jedna dugačka, od drveta, sa šindrom pokrivenim tremom koju je povezao sa kuhinjskom zgradom i malom trpezarijom za obedovanje radnika na ranču, uglavnom kaubojia koji su na prostranim pašnjacima radili različite poslove i vodili brigu o njegovim brojnim stadima.

Druga spavaonica bila je nešto manja; u stvari, bila je to zgrada koju je saziđao prvobitni vlasnik pre nego što je Metju izgradio masivnu veliku kuću u kojoj je sada živio. U toj spavaonici bio je snešten Vern Deker zajedno sa svojom bandom revolveraša i siledžija. Oni se nisu mešali sa običnim kaubojima na

koje su gledali sa potcenjivanjem i prezrenjem i ponašali se prema njima kao prema „malim” naseljenicima.

Deker, krupan kao i Metju, ali još mišićaviji i snažniji, ležerno je koračao pored svog gazde. Bio je neustrašiv i sposoban, brz na pištolju i gotovo nepobediv u tuči, okretan čovek koje je svoju „vernost” unovčavao za dobru nadoknadu. Nije gajio simpatije ili saosećanje prema bilo kome i bio je izuzetno surov. Mogao je da uradi sve samo ako mu se dobro plati.

– Ko je ranjen? – promrmljao je Metju dok su se približavali manjoj ogradi.

– Rio! – odvratio je Deker kratko.

– Ko je ubijen?

– Hondo i Monk Mak Koj.

Metju progunda

– Mak Koj i nije mnogo vredeo, mada mi se Hondo činio prilično upotrebljivim... više bi mi odgovaralo da je Rio otišao umesto njega.

Deker je ravnodušno slegnuo ramenima.

– Mogu da ga se otarasim kad god hoćeš.

– Rano je. Biće nam potreban još izvesno vreme. On je naš jedini svedok koji će potvrditi da je Maverik započeo puškaranje i ubio dvojicu naših.

– A ovo danas?

– Samoodbrana! To je priča na kojoj ćemo istrajati.

Deker je klimnuo glavom i otvorio teška vrata spavaonice. Metju je upao i lagano se osvrćući, pogledom potražio ranjenika. Ugledao je Ria na grubom drvenom ležaju sa desne strane. Pored njega je stajao jedan Indijanac i

pokušavao da mu previje ranu na ruci. Ugledavši Metjua klimnuo je glavom i pokušao da ustane, znajući da gazda voli kada mu ljudi koji rade za njega ukazuju poštovanje. To ga je stajalo prilično napora i bola, ali je ipak uspeo da se ispravi.

Deker je stao korak – dva iza Metjua koji ga je odmerio od glave do pete.

– Niste čak ni okrznuli toga tipa, je li?

Rio je progutao pljuvačku i lagano odmahnuo glavom.

– Ne, mister Metju. Skočio je među goveda u reci i nismo mogli...

– Ne želim da slušam nikakava izvinjenja! – prekinuo ga je oštro i mahnuo prema Indijancu koji je stajao pored kreveta.

– Jesi li završio sa previjanjem?

Rio klimnu glavom.

– Onda izlazi – dobaci Metju Indijancu i ovaj ćutke uze svoje zavoje, veliku činiju i odgega napolje. – Dakle – nastavi rančer ledenim glasom. – Evo šta je čvrsta, nepobitna istina za slučaj da se ovde pojavi šerif. Videli ste da je Maverik porušio ogradu i pozvali ga da se povuče jer je bio na našoj strani. Bolje reći, na našem ranču! Jesi li zapamtio? Kao što rekoh, pozvali ste ga da se povuče i on je počeo da puca... Jesi li shvatio?

– Jesam, mister... Samo jedna stvar...

– To je priča! – presekao ga je Metju. – Nema ti nikakavih „samo”, „ali” ili slično! Ovako kao što sam ti rekao!

Rio je porogutao knedlu i poslušno klimnuo glavom.

– Da, mister, ali Hondov konj leži mrtav na Maverikovo strani ...

– U tome je stvar – dobaci Deker odbivši dim.

Metju stisnu usne i preko volje klimnu glavom.

– U redu. Hondo je ionako mrtav. Onda ćemo ovako: on je prošao na drugu stranu da popravi ogradu, a Maverik ga je bez ikakvog razloga hladnokrvno ubio. Hondo je prvi stradao.... Jasno? Onda ste vi odgovorili na vatru i ubili Maverika... u samoodbrani.

– A onaj kicoš? – zapitao je Deker?

– Koji kicoš?

– Pa onaj što je ubio Honda i Mek Koja.

– Taj? – brecnu se Metju odmerivši Dekera s vidljivim, nadmenim prezirom. – To nećemo ni pominjati jer on ne postoji. Jednostavno, nije se nikada ni pojavio.

– Ali... on je... – promucao je Rio.

– On ne postoji, glupane! – prodra se rančer iznervirano. – Još mi samo treba da u celu stvar upletemo i nekog svedoka. Naravno, on će nestati kao da ga nikada nije ni bilo. U redu? Ukloničemo ga pre nego što nešto ispriča šerifu ili bilo kom drugom.

Rio ćutke klimnu glavom.

– Ne računam da ćemo imati bilo kakvih neprilika, ali ovih dana ti prokleti policajci svuda zabadaju svoj nos – nastavio je Metju. – Ti ostani u blizini nekoliko nedelja, Rio. Ako budeš imao tegoba sa rukom odajši u grad do lekara. Račun neka dostavi meni.

– I svakom slučaju, bilo bi dobro da ode do lekara – predložio je Deker.

Tada bi mogao da ispriča dogovorenu verziju događaja. Priča bi se tako raširila među ljudima, bez obzira da li bi policajci dolazili da ispituju ili ne.

Metju se namršti. Nije mu se dopalao što se neki od plaćenika pokazao bistrijim od njega. No, bio je dovoljno priseban da prizna kako je predlog veoma koristan.

– Dobro – prokomentarisao je mirno.

– To je sasvim prihvatljivo. Rio, pozovi onog Indijanca da te kolima odveze u grad – kazao je. – I nemoj da nešto zabrljaš sa tom pričom! – dodao je mnogo oštrije.

– Neću, ne brinite – obećao je Rio i stenjući klonuo na ležaj. Zdravom rukom uhvatio je ranjenu i kratko jauknuo. No, na Metjuovom i na Dekerovom licu nije se video ni trag saučešća ili simpatije.

– Biće bolje za tebe da ništa ne upropastiš – ponovi rančer hladno i okrete se prema Dekeru. – Dobro, Vern, ovo smo rešili. A sada pozovi svoje ljude. Poći ćemo da likvidiramo tog tipa i proverimo da li je Maverik mrtav. I to odmah! Neću nikakve svedoke koji mi mogu pokvariti račune!

– Ideš li i ti sa nama? – upita Deker.

Rančer se zamisli. Neko vreme se pitao šta da radi, a onda odjednom klimnu glavom.

– Mislim da ću poći. Hteo bih da vidim kako Maverikov ranč propada.... to je više lično... Osim toga, hteo bih da budem tamo kada ucmekate onog nitkova.

Metju i Deker izašli su iz spavaonice tiho pričajući, više uopšte ne obraća-

jući pažnju na Rija. On je to jedva i dočekao: čim su se ova dvojica udaljila zavukao je ruku pod jastuk i izvukao upola ispražnjenu bocu viskija. Pote-
gao je dobar gutljaj, zadovoljan što neće morati da učestvuje u predstojećem razračunavanju. U stvari, nije imao ništa protiv da prima platu za batinjanje i siledžijsko postupanje prema nekolicini jadnih naseljenika. Ali, kada je došlo do toga da svuda okolo zvižde kuršumi i leti perje, mnogo više je voleo da ostane po strani.

Kao u ovom događaju sa Džefrijem Maverikom i neznancem koji još ne zna u šta se uvalio. Iskreno se radovao što više neće učestvovati u tome. Koliko je mogao da proceni onog tipa, taj se neće lako predati; pre nego što ga Metju sa momcima pošalje na onaj svet, povući će sa sobom bar nekolicinu.

Na kraju će ipak biti savladan.

III

Holidej je očekivao da će ga ljudi sa ranča „MM” goniti ne samo zbog toga što je video ono što nije trebalo da vidi, već i zato što je ubio dvojicu njihovih ljudi. Zato je žurio da stigne do malene ranč kuće mrtvog kauboja, preda telo ubijenog i što pre nestane. Zbog toga je bio zatečen kada je stigao i posle kratke provere utvrdio da na ranču nema nikoga.

I ne samo to: po neredu koji je vladao u kući moglo se zaključiti da je ubijeni živeo sam. Stvari, alatke, posuđe i drugi predmeti za svakodnevnu

upotrebu bili su razbacane po dnevnoj sobi i kuhinji. Na zidu iznad komode nalazile su se dve puške: jedna vinčesterka „73” i jedna skraćena dvocevka. Na komodi se takođe nalazila jedna fotografija sredovečnog para i dvojice dečaka i druga koja je predstavljala ubijenog kauboja, a možda i vlasnika ranča iz mlađih dana. Ispred fotografije nalazilo se pismo adresirano na Džefrija Maverika.

To je bilo sve. Nikakvog traga da je neko živeo u kući sa Džefrijem ili ga možda posećivao.

Možda je tako i bolje pomisli Dok za trenutak. Niko neće tugovati za pokojnikom niti biti ožalošćen. S druge strane, za njega je to bila nepovoljna okolnost. Jer, ako nikoga nema u okolini, morao je da sahrani čoveka i tako se neplanirano zadrži. Duboko uzdahnuvši, uzeo je jedan od ašova prislonjenih uza zid i u bašti iza kuće iskopao grob za nesrećnika. Sahranio ga je što je bolje mogao, stavio grubo napravljen krst na čelo i skinuo šešir da očita pokojniku poslednju molitvu.

Već sledećeg trenutka začuo je topot kopita i podigao glavu.

Nekih dvanaestak konjanika dolazili su iz pravca reke, verovatno kroz otvor na žičanoj ogradi. Odmah je prekinuo sve, natukao šešir na glavi i utrčao u kuću zalupivši vrata za sobom. Sagnuo se i pažljivo pogledao kroz špijunku na vratima: iz prerije su dolazila još sedmorica konjanika i u trenutku kada ih je spazio, približavali su se stadu goveda koje je pasući išlo ka brdima. Za nekoliko sekundi naleteli

su na stado pucajući iz revolvera i to ne u vazduh, već direktno u životinje. Jedno za drugim, bar tridesetak grla je bilo pogodoeno dok su ostale preplašene životinje jurnule u stampedo.

Posmatrajući prizor, Holidej besno stisnu zube. Bilo je jasno da Metjuovi ljudi žele da unište što više, zaključio je i nekoliko trenutaka pogledom pratio ostatak krda koji je prestrašeno jurio prema vodi.

Jahači koji su došli iz pravca Crvene reke i mirno su posmatrali ubijanje nedužnih životinja. Dok je znao da to rade i delimično zbog toga da bi ga uplašili i pokazali da se ne šale. Naravno, njemu je to bilo jasno i bez ubijanja nedužnih životinja. Koliko je samo takvih i ranije sreo i često bio prinuđen na sukobe iz kojih je izlazio još tvrdi i hladnokrvniji!

Zato je mirno pogledao liniju napadača koji su stajali van domašaja kuršuma ispred koje je, na punokrvnom arapskom pastuvu, sedeo jedan snažan, dobro odeven jahač i pratio tok događaja. Bez sumnje vlasnik ranča, zaključio Dok.

Istog trenutka konjanici su na jegov znak pošli napred, dok je on ostao nepomičan, van domašaja metaka i rukama „prilepljen” za jabučicu sedla. Holidej je video kako iz torbe na sedlu vadi vojni durbin. Očigledno je hteo da prati ceo događaj, ne želeći pritom da rizikuje i eventualno bude pogodoen.

Dugačka linija konjanika polako se približavala zatvarajući obruč oko male zgrade ranča; čim su prišli na puškomet, počeli su da pucaju. Ho-

lidej je mogao da čuje kako kuršumi udaraju u tvrda, sasušena debla, a nekoliko ih se odbilo o kamenom zidani odžak kamina.

Lagano se prihvatio „vinčesterke” koju nije često upotrebljavao i još jednom proverio: u magacinu je bilo petnaest metaka i jedan u cevi. Palcem je zategao oroz i proturio cev kroz uzanu puškarnicu na kapku. Pogledom je pokušao da pronađe čoveka na arapskom pastuvu ali uzalud; zato je nanišanio jednog od napadača koji je jahao stasalog konja. Pažljivo je nanišanio znajući da ne sme uludo da utroši ni jedan dragoceni metak. Pričekaao je dok se jahač još nije približio, a onda pritisnuo obarač. Odmah zatim, video je kako čovek glavačke pada iz sedla i grčevito mlatara rukama. Čovek koji je jahao iza njega imao je jedva toliko vremena da cimne uzde i skrene konja kako ne bi pao. Ali, Dok je ispalio drugi hitac i bukvalno ga „oduvao” iz sedla.

Baš u tom trenutku sitne iverke odvaljene od drvenog kapka i komadić taneta ogrebali su Holideja po čelu iznad levog oka. Krv je potekla i on ju je razdraženo obrisao.

Napadači su za to vreme divljački urlali. Jahali su oko kolibe kao što to čine Indijanci i zasipali brvnaru kuršumima, onemogućavajući mu da podigne glavu i uzvрати vatru. Holidej je znao zašto. Jer, druga grupa je za to vreme bila zaokupljena rušenjem pomoćnih zgrada, a možda se pripremala i da ih zapali.

Osetio je u nozdrvama miris dima i zaključio da je njegovo strahovanje bilo opravdano. Napadači su odlučili da spale ranč zajedno sa njim. Sledeća na redu biće brvnara i svi će se koncentrisati na to. Učinilo mu se da je za zadnje strane čuo kratko rzanje konja, pa je brzo pritrčao prozoru. No, kroz tanak prorez na kapku nije mogao ništa da vidi.

Kuršumi su udarali i zarivali se u zidove od brvana, debela hrastova vrata i kapke. Kratko je uzdahnuo: ako napadači i dalje budu održavali taj tempo paljbe, on neće biti u mogućnosti da im uzvрати. Pošto su bili iskusni u okršajima, neki od njih će obratiti pažnju na puškarnice i čekaće da se kroz otvor pojavi puščana cev. Čim se cev promoli kroz otvor, strelci će osuti paljbu i nateraćе ga da ustukne ne ispalivši nijedan metak.

Pa ipak, postojao je samo jedan način da ga isteraju iz brvnare, a to je bila vatra. Holidej je to znao, a to su, po svoj prilici, zaključili i napadači. No, da bi zapalili brvnaru morali su joj prići. Pri toj pomisli, Dok je odjednom odbacio „vinčesterku” i zgrabio skraćenu dvocevku. Za to vreme učestalo je tupo dobovanje kuršuma na levoj strani prednjeg dela zgrade pa je zaključio da će pokušati da napadnu sa te strane. Ako je tako, moraće da stvori mogućnost da vidi i prati njihovo kretanje, bez obzira na rizik kome će morati da se izloži. Zato se odmakao nekoliko koraka i ispalio jedan metak pravo u kapak. Rupa koja se stvorila omogućila mu je bolji pogled na dvo-

rište: ugledao je nekoliko konjanika koji su se u galopu približavali vitlajući zapaljenim bakljama kako bi raspalili plamen. Proturio je kroz otvor cev dvocevke i ispalio drugi metak.

Jahač predvodnik poleteo je uvis iz sedla, zamlatarao rukama kao da pliva kroz vazduh i sručio se na tlo kao vreća. Ostali su se instinktivno razdvojili i odjahali u stranu, propustivši da bace zapaljene baklje.. Čuo je vođu kako urlajući naređuje da još jednom pokušaju napad i bace zapaljene baklje na drveni krov.

Do tog trenutka, Holidej je opet napunio obe cevi Džefrijeve dvocevke. Pripucio je ponovo i u ruku pogodio još jednog napadača koji je skliznuo s konja uz glasan krik. Konj onog iza njega uplašeno se propeo tako da ga je drugi Dokov hitac pogodio u čelo. Začuo se prodoran njisak i životinja je nepravila još nekoliko koraka napred, a onda bespomoćno klonula.

Tek što je palcem ponovo gurnuo metak u cev, Dok začu mukli pad buktinje na drveni krov. U magnovenju je dva puta povukao oroz, ali to više nije vredelo; zapaljene buktinje sada su padale sa svih strana i on je uprkos galami i prasku revolvera mogao da čuje kako vatra zahvata krov od dasaka i oseti prve talase toplote. Nekoliko trenutaka kasnije osetio je miris dima zapaljene borovine.

Dogodilo se tačno ono što je predviđeo: brvnara je gorela i vatra se neumitno širila. Podigao je glavu i pogledao u tavanicu, nezadovoljno primećujući da na nekoliko mesta već probija plamen.

Zapljusnuo je vodom ta mesta onoliko koliko je mogao da dobaci ali vatra je već počela da se pojavljuje i na drugim delovima.

Takođe je primetio da je paljba napadača proređena što je bilo sasvim logično: postigli su ono što su želeli i sada im je preostalo da čekaju. Naime, bilo je jasno da će ga vatra pre ili kasnije isterati napolje.

Zato je morao nešto da preduzme: odbacio je kratku dvocevku, dograbio pušku i potrčao ka tajnom otvoru u zidu kamina. U prolazu je dograbio džakčić sa hranom, prebacio preko ramena vojničku čaturicu sa vodom i snažno gurnuo presečeni balvan za koji je već ranije utvrdio da predstavlja neku vrstu ulaza u uzani hodnik pored odžaka. Našavši se napolju, odmah je utvrdio da je njegov mrkov ubijen. Verovatno namerno kako bi mi presekli svaku odstupnicu za beg, pomislio je.

Pošto su se zadnja vrata kolibe nalazila na drugoj strani, Holidej je računao da će napadači motriti na njih kao jedino mesto na kome bi se čovek u opsadi mogao pojaviti. Stoga je ostao zaklonjen iza dimnjaka sa puškom u jednoj i džakčićem u drugoj ruci, odmeravajući pogledom rastojanje između kolibe i najbližeg šumarka. Uzdahnuo je i obrisao znoj sa čela: biće svakako primećen daleko pre nego što uspe da stigne do njega. No, morao je da pokuša nešto, bilo šta...

Prošlo je samo nekoliko sekundi, a onda je doneo odluku: najbrže što je mogao jurnuo je iz zaklona i punim tr-

kom se uputio ka šumarku. Negde na polovini rastojanja začuo se promukao rančerov glas:

– Eno ga, beži, idioti! – urlao je gušeci se od besa. – Oborite ga, pucajte, ubite ga! Ako uspe da pobegne, tako mi boga, skalpiraću nekoga!

Začuo je štektanje pušćane vatre i video kako mu svuda oko nogu iskaču vodoskoci prašine. Osetio je lepršave dodire vatre od tanadi koja su mu zviždala oko glave. Trčao je i dalje, ali koliko je mogao da proceni, gonioci nisu prišli bliže nego što su bili. Pluća su mu gorela od napora na koji nije bio naviknut, a puls mu je bubnjao u ušima kao udaljena grmljavina. No, cilj je bio tako blizu, a pod nogama je već osećao meki tepih šumske mahovine. Smogao je svu snagu i udvostručio dužinu koraka dok su kuršumi zviždali kroz granje, otkidajući lišće i grančice pamukovog drveta.

Bio je već skoro tu, u zaklonu jer mu je preostalo samo nekoliko koraka, a onda... skok naglavačke i spasonosni zeleni zid drveća i žbunja.

Jedan kuršum ga je pogodio u petu leve čizme i udar taneta zaneo mu je nogu u stranu. Neočekivano izgubivši oslonac, Dok je pao na zemlju svom težinom udarivši ramenom o tle. Od udara se okrenuo na leđa i skoro izgubio dah, ali je nekako zadržao pušku u rukama.

Ipak, uspeo je da se okrene i ugleda ih: naime, konjanici su se približavali sa revolverima u rukama, rešeni da ga likvidiraju. Podigao je pušku i počeo da puca onoliko brzo koliko je mo-

gao da pokreće ruku i izbací metak iz magacina. Šepajući u čizmi bez pete, hitao je da se dočepa šume, ne prestajući da sipa kuršume na napadače. Nije imao vremena da nišani i meci su mu uglavnom leteli u prazno; ali video je da se jedan konjanik stropoštao iz sedla i ponovo ustao pritiskujući rukom slabinu.

Holidej stisnu zube; iznad glave je ugledao lišće pamukovog drveta što je značilo da mu do bezbednosti šume preostaje još nekoliko koraka. Ali i tih nekoliko koraka bilo je mnogo. Udar kuršuma izbio mu je pušku iz ruke, a od njegove siline utrnuli su mu prsti, a ruka u trenu obamrla. Učinio je napor da izvuče revolver iz futrole, ali su mu prsti bili toliko umrtvljeni da ga je ispuštio na zemlju.

Izvio se da bi ga dohvatio, ali je vođa revolveraša već bio tu vitlajući puškom koja se još pušila. Jedan kratak zamah – i cev se spustila na Holidejevu glavu. Pred očima su mu zaigrale titrave, iskričave varnice, a u glavi je osetio strahovit razlamajući bol. Trenutak kasnije potonuo je u tamu, a njegovo telo se bez glasa sručio na zemlju.

Za to vreme, Deker je već skočio iz sedla, navukao omču lasa oko Holidejevih članaka, a onda je hitro uzjahao, glasno podvrisnuo i iz sve snage podbo konja mamuzama.

Konj je jurnuo iz mesta i Dok je poleteo uvis kao povučen dizalicom. Zatim je tresnuo na zemlju i od siline udara izgubio dah. Bez obzira na to, Deker je nastavio da vuče svoju žrtvu niz padinu, ne hajući da li će je povrediti. Na-

padači su oduševljeno zagalamili bodreći svoga šefa poklicima divljenja.

Kada je, vukući ga, Deker projurio pored zapaljene kolibe oko koje je letela šindra u plamenu, Doku se učinilo da ga napušta svest. Ipak, preživeo je prolaz kroz vatreni deo i našao se u prednjem dvorištu, pokušavajući da se pribere, dođe k sebi i smakne omču sa nogu.

Ali, sva njegova nastojanja su ostala uzaludna. Konopac je bio zategnut i kao od čelika.

A onda, odjednom, Deker je prestao da ga vuče i on je ostao da leži na leđima upola svestan šta se oko njega događa. U ušima mu je odzvanjao grohotan smeh okupljenih revolveraša.

– Mislim da ćeš poželeti da učiniš nešto posebno sa njim, Keše – dobacio je Deker nehajno oslonjen na sedlo, gledajući pritom svog poslodavca pravo u oči.

Krupni rančer je mrgodno pogledao okrvavljenog, prašnjavog i polusvesnog Holideja. Posle kratkog ćutanja klimnuo je glavom.

– Zašto da ne, Verne? Rekao sam da želim da ovaj čovek nestane jednom za svagda. A kako će nestati... – zastao je i lukavo se nasmešio krajičkom usana. – Da li si ikada čuo za nešto što se zove „Lej de la fugas“?

Deker je upitno podigao obrve, a ljudi koji su se u međuvremenu okupili oko zarobljenika gledali su ga sa tupim nerazumevanjem. Samo jedan od njih, po rođenju Meksikanac, klimnuo glavom i obratio se gazdi.

– Si, don Metju. To je „pravda za begunce”.

– Tako je, Paskvale – odvratio je zadovoljno klimnuvši glavom. – Pravda za begunce... Video sam to za vreme rata. Jedan veći odred Jenkija poterao nas je na drugu stranu Rio Grande pa smo nekoliko nedelja proveli u Meksiku ležeći zadobijene rane. Nekoliko nas stanovalo je na jednoj hacijendi i njen vlasnik se našao u situaciji da kazni jednog od svojih ljudi. Skinuo mu je košulju, vezao ga konopcem i odveo ga daleko u pustaru. Tamo ga je pustio na slobodu i vratio se da sa velikim apetitom pojede doručak i zabavlja nas raznim pričama puna tri časa. Posle toga je sa ostalim ljudima krenuo u lov na begunca. Trebalo im je četiri dana, ali su ga uhvatili. Da mu je uspelo da pobegne, sačuvao bi i slobodu i život. Takav je bio običajni zakon. Ali, nije mu uspelo.

– Šta su mu učinili? – upitao je Decker.

Metju slegnu ramenima.

– Razapeli su ga na jedan veliki kaktus. To je bio njihov način – procedio je, pogledao u Holideja koji je ležao na zemlji i zlobno se nasmejavao. – Biću velikodušan prema tebi mada ni ne znam kako se zoveš. Zaista... ko si ti?

Sada već sasvim pribran, Dok ga je ravnodušno odmerio.

– Zar je to važno?

– Ne, svejedno je. Rekoh, biću velikodušan prema tebi. Umesto da te ubijem dozvoliću ti da se boriš za život. Daću ti šansu da zaslužiš „pravdu za begunce” – dobacio je rančer, zadovo-

ljan što mu je tako „pametna” ideja pala na pamet.

Dok su se vlasnik ranča i njegovi ljudi pakosno cerili, Holidej je još jednom pokušao da skine omču sa nogu. Naravno, to mu ni ovoga puta nije uspelo.

Metju je dao znak Dekeru i jedan melez je prišao Doku i pomogao mu da stane na noge. Holidej je ostao da stoji, iako je s teškom mukom održavao ravnotežu. Odelo mu je bilo u poderotinama, a iz izgrebanih i izranjavljenih leđa i ramena curila je krv. Pogled mu je za tren odlutao do kolibe: drvena građevina bila je u potpunosti zahvaćena plamenom što je značilo da će za kratko vreme od nje ostati samo pepeo.

Metju je uhvatio njegov pogled.

– Ostaviću zgarište tu gde je – dobacio je sa zadovoljstvom. – Ono će biti opomena svakom golaću koji tuda prođe da ne dozvoljavam vašljivim naseljenicima da se približe mom ranču. Svi oni koji ga budu videli znače da je nekada pripadao isto tako vašljivom golaću Džefriju Maveriku. Šteta je samo što tvoja smrt neće poslužiti kao opomena nitkovima koji pomisle da sličnim golaćima dođu u pomoć.

Holidej ga je ćutke pogledao.

– Kažem ti da ću pobeći, Metju. I vraćiću se da izravnam račun sa tobom.

Rančer se za tren uozbiljio osetivši kako ga od neznaničevog ledenog pogleda podilazi jeza. Ali, to je trajalo sasvim kratko. Hitro je poterao konja prema zarobljeniku i izvadio nogu iz uzengije. Već sledećeg trenutka svom

snagom je udario Holideja čizmom u lice tako da su mu noge nesigurno klecnule. I da ga Deker i Meksikanac nisu čvrsto držali između sebe, sigurno bi se stropoštao na tlo.

Razljućeni rančer nestrpljivo je dobio Dekeru – Dobro, neka mu bude. Veži ga. Sada je već kasno da ga vodimo u pustinju. Hoću da, kada pođe, bude svestan činjenice da mu predstoji čitav dan patnje. Dan od jutra do večeri... sa podnevnim suncem koje prži kao u pećnici.

– U redu. A gde ćemo ga zatvoriti?

– U podrumu, na ranču. I veži mu ruke napred, a ne pozadi. Treba da hoda vezan konopcem iza tvoga konja, Verne.

– U redu – odvratio je ovaj i sa zadovoljstvom ponovo vezao Holideja.

Dok su išli pored reke sve je bilo u redu: naime, Deker je terao konja umerenim hodom tako tako da je Holidej mogao trčati za njim jer je drugi kraj konopca kojim su mu bile vezane ruke bio pričvršćen za Dekerovo sedlo. Posle nekog vremena revolveraš je iznenada mamuznuo konja i jedna životinja je uplašeno poskočila uz snažan trzaj koji je oborio Doka sa nogu. Svom težinom je tresnuo na peščanu obalu, a konj je nastavio da ga vuče za sobom, uprkos tome što je pokušavao da ustane.

Onda je životinja zagazila u reku i Holidej je zaplivaio kroz plićak. Bolno kriveći vrat podigao je glavu iznad vode da bi mogao da diše. Tada su stigli u veću dubinu i on je jednostavno potonuo. Polučizme napunjene vodom

vukle su ga nadole, a Deker je konopac držao toliko zategnut da rukama i šakama nije mogao da učini nijedan pokret koji bi ga zadržao na površini. Očajnički je ispružio noge, ali nije mogao da dohvati dno. U jednom trenutku uspeo mu je da za trenutak izroni i „uhvati” malo vazduha, a onda je ponovo potonuo.

Kada ga je Deker izvukao na drugu obalu bio je napola ugušen i nije mogao da napravi ni najmanji pokret. Kroz trepavice je posmatrao nasilnike sa „MM” ranča koji su ga sa podsmehom odmeravali i pravili zlurade šale. Nastojao je da im zapamti lica, uoči svaki detalj koji, znao je to, nikada neće zaboraviti. Pogledao je Metjua i Dekera i zakleo se da će se, ako uspe da se izvuče, svima osvetiti.

Bio je pri svesti kada su stigli na ranč. Bacili su ga u mračan podrum, pravo na džakove sa krompirom na kojima je ostao da leži, okrvavljen, potpuno iscepanog odela, još uvek vezanih ruku. Nije imao vremena ni da pogleda oko sebe jer su se teška vrata sa treskom zatvorila pa je utonuo u potpuni mrak. A onda se onesvestio.

IV

Sunce tek što je izronilo na istoku, a Holidej je već stajao na ivici pustare. Bio je obnažen do pojasa i njegovo izgrebano ugruvano telo na treperavoj žućkastoj svetlosti izgledalo je još strašnije. Bio je okružen plaćenim revolverašima sa „MM” ranča, a njihov gazda, Keš Metju, promeškoltio se u

sedlu svog arapskog ždrepcu i dodirnuo zarobljenika nogom po ramenu.

– Priznaj da sam velikodušan, čoveče – dobacio je cinično se smešeci. – Uzeli smo ti novac koji će ovim ljudima doteći za mesečno sledovanje pića, onu finu tabakeru koji si sigurno od nekoga ukrao kao i oružje koje je ... zaista gospodsko. No, dozvolio sam ti da zadržiš čizme i pantalone. Ne kažem da su ti čizme naročite pošto im nedostaje jedna štikla; a i djonovi su tanki, više salonski. Hm... rekao bih da si ti stvarno neki salonski dasa. A to ti u preriji neće mnogo vredeti. Kao ni te fine čizme na ovom terenu gde su stene oštre kao noževi. Tako da znaš.... za nekoliko sati će ti se raspasti. Naravno, ne mogu da ti dam nikakvo oružje, šešir, a o vodi i hrani da ne govorimo. To bi bilo protiv pravila. Ipak, imaš šansu stranče – završio je glasno se nasmejavši.

Onda je izvukao veliki srebrni časovnik iz džepa na prsluku i okrenuo ga prema svetlosti kako bi bolje video.

– Od ovoga trenutka imaš tri sata prednosti da pobegneš! Posle toga polazimo za tobom!

Ljuljajući se na nogama od slabosti, gladan i žedan, Dok je još osmotrio Metjua i Dekera pogledom u kome se mogla videti ledena odlučnost i pretinja odmazdom. Zatim se okrenuo i pošao ka pustari šepajući na levu nogu pošto je u obračunu prethodnog dana „izgubio” potpeticu na čizmi.

Posmatrajući ga, revolveraši su se ponovo grohotom nasmejali.

– Ako nastavi ovako da se gega, neće nam trebati više od sata da ga uhvatimo! – dobacio je Deker podsmešljivo.

– Tako je – odvratio je Metju namrštivši se. – U tome neće biti nikakvog uživanja – dodao je, izvukao iz futrole svoju izgraviranu „vinčesterku”, kratko nanišanio i opalio. Tane je diglo prašinu nekoliko stopa daleko od Holideja, ali on je nastavio da hoda istim tempom. Metju je ispalio još jedan hitac, ovaj put samo koji santimetar daleko od Dokove leve čizme. No, ni to nije moglo da poremeti njegovu ledenu hladnokrvnost. Ovo nije bilo prvi put da gleda smrti u oči i zato neće dozvoliti baditima da uživaju u njegovom strahu. Još dvojica ili trojica ispalila su nekoliko hitaca u vazduh ali ni to nije uplašilo Holideja.

– Dosta! – povikao je rančer nezadovoljno. – Vratimo se na ranč da doručujemo. Neka se niko ne vraća ovamo pre nego što je objavim da je vreme za polazak – dodao je i lagano osmotrio jednog po jednog. Kroz tri časa neće biti nikakvih ograničenja za lov na čoveka. Daću sto dolara nagrade onome ko ga dovede... živog ili mrtvog!

Ovo je izgleda zadovoljilo revolveraše koji su okrenuli konje i pošli prema kući zbijajući šale na račun begunca.

Holidej se nije osvrtao. Znao je da će mu dati tri časa prednosti. U svakom slučaju, i ljudi sa ranča morali su da se pripreme za traganje u pustinji. Jer, kada bi zašli u pustaru bez hrane i vode našli bi se u položaju kao i on – a to ne bi bilo dobro za progonitelje.

Više od deset minuta sedeo je na zemlji istežući i masirajući nogu koja ga je jako bolela od hodanja u čizmi bez potpetice. Toplota je lagano osvajala, a sa pustinskog tla počela je da se diže treperava jara.

Sreća što su mu dozvolili da zadrži čizme i što ga nisu bolje pretresli, zaključio je izvlačeći nož iz visokih sara. Proverio je oštricu, a onda sigurnim, energičnim pokretom skinuo potpeticu i sa druge čizme. Ako ništa drugo, time će izravnati visinu obuće i olakšati hod.

Kada je završio, zadenuo je nož za opasač i ustao. Pogledom je odmerio visinu sunca konstatujući da će prava vrelna nastupiti za jedno sat, sat i po. Bila je to jedina Metjuova greška. Suviše rano ga je pustio na slobodu. Naime, ovako je mogao da pređe dosta veliko rastojanje pre nego što počne da se znoji, a neopisiva dnevna vrelna iscrpi iz njega sve životne sokove i, kako to često biva, dovede organizam do kolapsa.

Znao je da ga čekaju teški sati, ali je bio ubeđen da će uspeti da preživi. Njegovo bogato životno iskustvo i pustolovni duh i ranije su ga dovodili u izuzetno opasne situacije iz kojih je uvek uspevao da se izvuče. Nekoliko meseci je živeo kao lovac sa Indijancima iz plemena Apača koji su mu, iz zahvalnosti što im je spasao poglavicu, pokazali kako se sve može preživeti u pustinji bez rezervi hrane i vode. Kasnije mu je to znanje veoma koristilo i u nekim trenucima bilo presudno da preživi.

Nadao se da će tako biti i sada, zaključio je i počeo da analizira situaciju.

Bez hrane je mogao svakako još dan ili dva. Ono što mu je najhitnije trebalo bila je voda: voda i neka zaštita od sunca. Iako još nije bilo toplo, on je znao da će sunčevi zraci uskoro biti vreli i zaslepljujući. A njemu je vid bio itekako važan: morao je biti sposoban da uoči i najmanji znak prisustva Metjuovih ljudi ili pak neku životinju i biljku koja bi mu pomogla da preživi. Ovu pustaru nije poznavao ali je znao da „čita prirodu” i otkrije sitne znake koji su nagoveštavali hranu, vodu ili sklonište.

Možda su mu ono kupanje i gutanje vode u reci nešto koristili, zaključio je. Preko noći su ga ostavili u mokrom odelu i koža mu je u dobroj meri upila vlagu, što je bilo isto tako dobro kao da je pio vodu. Bio je žedan i gladan, ali nije dozvolio da ga ta misao zao kupi. Nije žurio, nego je hodao malo sporijim, ujednačenim korakom kako se ne bi brzo umorio i zadihao.

Stalno prateći položaj sunca, upravljao se prema severu, ali je nameravao da napravi širok blag luk prema severozapadu kada se za to ukaže prilika. Naravno, za tako nešto imao je odličan razlog: na toj strani nalazile su se samo dve ili tri stanice poštanskih kola, pa je Metju mogao očekivati da će se begunac uputiti ka istoku. Na toj strani nalazili su se gradovi, naselja i železnička pruga, stočni put za dogon grla sa usputnim poljima i veterenjačama za vađenje vode.

Pored toga, i sam put na severozapad bio je daleko suroviji: pešak koji se tamo uputio morao bi preći venac strmih bregova i jaruga u kojima je jara žarila kao u peći, a jedina voda koja se mogla naći bila ona u rupama koje bi čovek iskopao kada bi procenio da je tako nešto moguće.

Holidej je ipak želeo tamo da se uputi: računao je da će na uzvišenju provesti oko jedan čas koji bi iskoristio da se što bolje pripremi za pustinju. Biće to jedina mogućnost da učini ono što je potrebno. Računao je da ima još više od jednog časa do trenutka kada će Metju dati znak da je lov na njega i zvanično počeo.

Stigavši do uzvišenja usporio je hod i sa bolnim naporom uzverao se uz vulkanske stene. Disao je teško, otvorenih usta i osušenog grla, a vrelo kamenje peklo mu je ruke. Na jednom mestu našao je parče senke ispod velike stene i seo u hlad. Nije se usuđivao da skine čizme, jer je znao da su noge otekale od hodanja i da više neće moći da ih navuče. U blizini je potražio malo suvog žbunja, iscepao granu na tanke delove, a zatim među kamenjem potražio komad kremena. Koristeći dršku noža kao kresivo uspeo je da upali vatru: čim se pojavio tek vidljiv plamičak preko njega je stavio suvo žbunje. Posle nekoliko trenutaka vatra je veselo pucketala i Dok je za trenutak odahnuo.

Posle nekoliko minuta lagano je ustao i prošetao se po visoravni tražeći bilo kakvo rastinje. Kaktusi su bili ogromni, ali je bila u pitanju vrsta

koja nije sadržavala veću količinu tečnosti. Ipak je našao jedan na kome je raslo nekoliko plodova. Odmah ih ga je ubrao i polako oljuštio. Zatim je odsekao mali delić i lagano ga sažvakao. Sledio je drugi, treći... I tako, dok je jedan plod jeo, zalogaj po zalogaj, drugi je ljuštio, a treći merkao. Malo po malo, pojeo je svih pet plodova. Onda je izdubio kaktus i izvadio mu srž, sažvakao smešu neprijatnog ukusa i potom je ispljunuo. Uzeo je još nekoliko komada srži i stavio u džepove, dok je sažvakanu lopticu stavio u vatru koja je dogorevala, zamesio je zajedno sa pepelom i tu smešu razmazao ispod očiju, po čelu i pocrvenelim ramenima.

Mrka smeša trebala je da smanji bleštanje svetlosti i zaštiti mu lice i ramena od vrelih sunčevih zraka. Odmah se osetio mnogo bolje. Žmureći je pogledao prema suncu i zaključio da je vreme za polazak. Onda se setio da treba da učini još nešto: ponovo je prošetao po okolini, razgrnuo nekoliko žbunova, prevrnuo svaki veći kamen i zavirio u nekoliko rupa tražeći bilo kakvog gmizavca ili bubu.

Ali nije našao ništa. Nije bilo ničeg živog na tom bezvodnom i ispečenom komadu Zemljine kugle.

Morao je da pođe u pustinju baz ikakve zalihe hrane.

Napunio je džepove pantalona komadima kaktusove srži dok je jedno veliko parče poneo u rukama. Zatim je umornim korakom krenuo niz padinu i zakoračio u pust i bezličan predeo zaključujući da je kucnuo čas.

Keš Metju je verovatno dao znak za početak lova na čoveka.

V

Rančer je zategao vođice punokrvnog arapskog pastuva i kratko zažmurivši, zagledao se u pustinju. Ovlažio je jezikom suve ispucale usne i glasno opsovao. Čuvši da se neko spušta niz padinu, okrenuo se usedlu i ugledao Verna Dekera.

– Dakle? – upitao je sa nestrpljenjem.

Deker je odmahnuo glavom.

– Ni traga, Keše.

– Gde, do đavola, može da bude? – zapitao se Metju glasom hrapavim od razdraženosti i žeđi. Naime, i sami gonoci bili su primorani da dnevni obrok vode smanje na minimum. – Prokletstvo! Prošlo je više od dva dana, a taj čovek je još uvek slobodan!

– Možda nije živ – primetio je Deker. Metju ga kratko odmeri.

– Ako nije živ hoću da budem siguran u to! Nađite mi njegovo telo i donesite ga!

– Ne možemo da nađemo telo kada nismo uspeli da mu uđemo u trag, Keše – odvratio je Deker bez oklevanja. Zbog suvog grla i on je govorio promuklo i hrapavo. – Nema ni traga od njega još od trenutka kada je napustio ono uzvišenje na kome je ložio vatru. A ne znamo ni zašto je to radio. Nema znakova da je nešto spremao ili kuvao, a sigurno je nije upalio da je zagreje.

– Ostavi se viceva, Dekeru – opomenuje ga je. – Očekivao sam da ćemo ga naći mnogo ranije, a nismo ga pronašli ni za dva dana! Znaš da ne volim da me neko pravi budalom! A posebno ako je u pitanju čovek koji možda umire od gladi, žeđi ili opekotina izazvanih suncem!

Ovaj slegnu ramenima.

– Pa stalno si bio sa nama, Keše. I video si da smo učinili sve što smo mogli. Ili se radi o čoveku hrčku, ili u njemu ima indijanske krvi pa....

– Već sam ti rekao da prestaneš sa šalama! – prekinuo ga je rančer lica izobličienog od ljutine.

– Dakle, reci ljudima da nastave potragu. Udvostručujem nagradu što znači da će onaj ko ga pronađe dobiti dve stotine dolara. Ja ću se vratiti na ranč i srediću da vam se pošalje hrane i vode.

Deker zagriže usnu.

– Ne verujem da će se ljudima ta naredba dopasti čak ni uz izgleda da zarade dve stotine dolara. Hoće da se vrate jer im je dosta lomatanja po pustari, veruj mi. Spremni su da se vrate.

– Nema vraćanja dok ja ne kažem! – dreknuo je Metju. – Ostaće ovde i nastaviće ono što su započeli sve dok čovek ne bude nađen, živ ili mrtav! Dakle, biće nađen pre nego što se preki-
ne potera! Reci im to, Verne! – dobacio je, okrenuo konja i u galopu odjahao.

Deker je nekoliko trenutka nepomično sedeo, a onda glasno uzdahnuo i uputio se ka liniji tragača rastegnutoj u pustari.

* * *

Dok nije znao koliko dugo će još izdržati da hoda. Ovo je bio već treći dan bekstva i u tome ga je služila đavolska sreća.

Kada je prvoga dana sunce visoko odskočio, došetao je do jedne skrivene plitke uvale i smestio se pored podlokanog zida. Tamo u dubokoj senci sažvakao je malo kaktusove srži i zadremao uprkos nastojanju da ostane budan. Trgao se kada je začuo topot kopita i još više se šćućurio. No, ni jedan od konjanika nije sišao u vododerinu pošto procep u koji se uvukao nije bio vidljiv sa mesta na kome su stajali. Pretodno je Dok izbrisao tragove pa ih ništa nije moglo navesti da posumnjaju. Zato su samo kratko zastali, razdvojili se i na levu i desnu stranu i odjahali.

Znajući da je trenutak potpuno bezbedan dopustio je sebi da zaspi. Kada se probudio svuda okolo je bio mrak. Sažvakao je još jedan komad kaktusove srži da ublaži žeđ trudeći se da zaboravi na bol u stomaku, a onda oprezno izašao iz vododerine i nastavio put.

Bilo je lakše kretati se noću, mada se zbog mraka nekoliko puta sapleo na rupe u zemlji i prepreke koje nije mogao da vidi. Pre nego što su oblaci zaklonili mesec prešao je nekoliko milja, a zatim mu je put osvetljavala samo slaba svetlost zvezda. No, nastavio je da hoda, svestan da noću može preći mnogo, mnogo više.

Zora ga je zatekla na milju udaljenosti od izlomljene linije brda koje će morati da pređe. Nije se zaustavljao već je nastavio dalje sve dok nije naišao na jednu pećinu, dovoljno veliku da se u nju zavuče. Na prijatno hladnoj steni i sa rukom pod glavom, zaspao je za tren oka.

Kada se probudio dan je još trajao, ali po intenzitetu i boji svetlosti Dok je zaključio da mora biti kasno popodne. Bio je siguran da ga je nešto trglo iz dubokog sna. Ali šta? Pažljivo je osluškivao nekoliko trenutaka, a onda začuo poznat zvuk; da, bio je to topot konjskih kopita.

Dopuzao je do izlaza i pogledao kroz pukotinu između otvora pećine i kamena koji ga je zatvarao. Ugledao je dvojicu revolveraša sa „MM” ranča koji su za trenutak zastali i potegli vodu iz čuturice.

– Prokleta gubljenje vremena – požalio se jedan. – Nije bio toliko lud da bi pokušao da pređe ova brda! Pa iza njih nema ništa osim nekoliko poštanskih stanica. Hm... nikada mu ne bi uspelo da ih pređe!

– Ali, tragova nigde kao da je propao u zemlju?! – dobacio je drugi. – Zato je gazda naredio da pokušamo na ovoj strani i lakše s tom vodom, druškane! To je sve na šta možemo računati dok se ne približimo našima.

– E, baš to nameravam da uradim iz ovih stopa!

– Čekaj malo... Još nismo dovoljno pretražili ova brda!

– Ti ih pretražuj ako hoćeš! – odbrusio je mršavi revolveraš i zatvorivši

čuturicu udarom šake, mirno okrenuo konja. – Ja neću da gubim vreme i živce. Pa nije bio lud da se uputi ovamo! Otišao je prema naseljima i rančevima. Adios! – dobacio je mršavko i lagano krenuo nazad. Drugi se kratko vreme kolebao, a onda glasno opsovao i požurio za svojim prijateljem.

Holidej je odahnuo. Ni sam nije bio svestan da ga je napetost naterala da zadrži dah. Ipak, najveća opasnost je prošla i on ponovo zaključa da je imao sreće.

U brdima je bilo jaruga i klanaca pri čijem dnu je našao nekoliko udubljenja sa lokvama ustajale vode. Najzad, pomislio je prešavši jezikom preko ispucalih usana. No, voda je bila bljuta-va pa je popio samo nekoliko gutljaja, s mukom se uzdržavajući da se ne napije koliko želi.

Izašavši napolje dobro je osmotrio jarugu, a onda ugledao jedno mesto u senci iz koga je rasla kržljava puzavica. Kamenom je počeo da kopa rupu i na dubini od oko tridesetak santimetara u nju je počela da nadire voda. Kopao je još malo, a onda sačekao da se rupa napuni, zagnjurio lice i utolio žeđ punim gutljajima.

Ostatak spasonosne tečnosti prolio je na svoje umorno, izmučeno telo.

Među stenama je napao i ubio jednu zmiju i ispekao je na maloj vatri naloženoj u pećini, pazeći da se dim razredi pre nego što izađe napolje. Te noći nastavio je put sa komadima pečenog zmijskog mesa u džepovima, tela premazanog mešavinom pepala i svih tečnosti iscedenih iz zmijinog tela. Tako

napravljena „mast” prilično je zaudarala ali Holidej je znao da je to mala cena za zaštitu tela od ubitačne toplote sunčevih zraka. Od pruća puzavice ispleo je neku vrstu šešira što mu je omogućavalo da zaštiti oči od bleštave svetlosti.

Nije imao ništa u čemu bi nosio vodu, ali je po kruženju prica na nebu prosudio da je još mora biti u blizini. Ohrabren tim saznanjem, nastavio je penjuće se uz i spuštajući se niz padine. Kroz tanak đon čizama osećao je tanke vrhove stena, ali se nije zaustavljao.

Tako nešto jednostavno nije smeo da učini.

VI

Ajron Ridž je bio odmaralište, odnosno stanica na liniji diližanse Gart Stejdž Lajn koja se pružala kroz Tek-sas; od Santa Fea u Nju Meksiku do El Pasa. Linija je zatim vijugavo nastavljala do Independensa u Misuri i skretala nazad do Denvera u Koloradu pre nego što je zatvorila pun krug i ponovo stigla u Santa Fe.

Stanica je u stvari bila jedna velika zgrada zidana u meksikanskom stilu koja je služila kao odmaralište za putnike, a u isto vreme i kao dom za poslužioca postaje Džeda Samersa i njegovu kćerku Meri. Tu su bile štale i koral za konje, iza glavne kuće nalazila se dugačka koliba u kojoj su putnici mogli da prespavaju, zatim kovačnica i kolarska radionica. Na kraju se ponosno uzdizala velika vetrenjača,

a ukoso iza nje, zidani rezervoar za vodu.

Džed Samers je držao nekoliko krava i koza, ponekad zaklao neku da bi pripremio hranu za one koji su to mogli sebi da priušte, dok je u maloj bašti iza zgrade Meri gajila potrebno povrće koje je uspevalo samo zbog čestog zalivanja i njenog velikog truda i rada.

I to popodne, dok je predano kao i uvek zalivala biljke i popravljala leje, devojka je razmišljala o mogućnosti da na početku bašte stave neku platnenu nastrešnicu i tako napravi bar malo hlada. Onda se prenula shvativši da je vedro prazno i odlučnim korakom krenula do zidanog bazena i privezala konopac za dršku pre nego što je vedro spustila u vodu. Posle nekoliko trenutaka povukla je vedro naviše osluškujući udarce čekića o nakovanj koje se čulo iz kovačnice. To je njen otac pokušavao da namesti okov na istrošenom točku kočije

Kovao je sve sporije, pomislila je sa nežnošću ; istovremeno se brižno upitala koliko dugo će još biti u stanju da izdrži naporan rad u stanici. Diližansa je sada prolazila mnogo više nego ranije i često se dešavalo da kola stignu u ponoć ili u rane jutarnje sate. Tada je trebalo obaviti promenu zaprege, često izvršiti sitne popravke na kolima, porazgovarati sa vozarima i pratiocima. Naravno, umorni putnici su tražili kafu ili su želeli da nešto prezaloga je na brzini. Za nju je to bilo dosta zabavno, ali njenom ocu koji se u toku dana prilično naradio, noćno ustajanje i bdenje bilo je veoma teško podnošljivo.

Kratko je uzdahnula i setila se još nečega. Zbilja, pomislila je, pritisak na stanicu će se još povećati kada Gart Stejdž Lejn otvori novu ekspresnu liniju o čemu je Volt Gart baš vodio pregovore. Ta linija bi prolazila kroz pitomije predele pa bi putovanje za putnike bilo znatno konfornije. Istina, u pregovorima je bilo nekog zastoja što je Meri u ovom trenutku dobrodošlo, ali pre ili posle, linija će biti otvorena i broj putnika će se povećati. Osim toga, šušalo se da „Vels Fargo“ kompanija želi da kupi Gartovo predizeće. Ako se to dogodi...

Meri Samers je dohvatila vedro, ali joj je iznenada zastao dah. Kratko je kriknula i ispustila ga tako da se zvečeći otkotrljalo nazad u vodu. Nepomična i razrogačenih očiju, gledala je kako se na drugoj strani rezervoara nečiji zgrčeni prsti s mukom hvataju za ivicu. Odmah zatim začulo se stenjanje, a onda se iznad ivice rezervoara pojavila nečija glava.

Prvo što je zapazila bila je prljava i slepljena kosa ispod primitivno ispletenog šešira koji je više podsećao na suncobran. Instinktivno je stavila šaku na usta pitajući se da li je čovek koji se pojavio Indijanac ili Crnac. No, posle prvog iznenađenja videla je da se ispod crnih premaza naziru beli delovi kože. Znači belac, zaključila je. Ali krajnje iscrpljen i jedva živ.

– Tata! – povikala je ne skidajući pogled sa čoveka koji se grčevito držao za ogradu bazena. – Tata, dođi brzo!

Džed Samers je istrčao iz kovačnice stežući u ruci teški čekić kao oružje.

Dok je žurio ka mestu gde je stajala njegova kći, oko nogu mu je landarala kožna kovačka kecelja.

– Šta je, devojko? – povikao je upitno, dok je zadihan trčao uz uzvišenje. – Indijanci?

Meri pokaza prstom na drugu stranu rezervoara i stari se trže.

– Gospode bože! – uzviknuo je zgranut.

Holidej je učinio poslednji napor da se podigne na vrh širokog zida. Iako su mu oči bile širom otvorene, pred sobom je sve video kao kroz maglu. Čuo je nejasne glasove i video kako mu se približavaju neke neodređene, maglovite senke. Hteo je nešto da kaže, ali su mu iz grla dopirali samo krkljajući, neartikulisani glasovi.

Nemajući snage da se zadrži, kliznuo je niz ovlaženu ivicu rezervoara i pljusnuo u vodu.

– Brzo tata! Udaviće se!

Džed Samers je odbacio čekić, preskočio zid rezervoara i kliznuo u vodu koja mu je dopirala do pojasa. Brzo je dohvatio Holideja za kosu i izvukao mu glavu iz vode. Pošto ga je naslonio na zid, zabrinuto je osmotrio suncem ispečenog čoveka.

– U rđavom je stanju, kćeri. Izgledao da je pešice prešao pustinju. Samo mu pogledaj čizme, molim te! A i tabani su mu isečeni... Po poderotinama na panatalonama rekao bih da je poslednje milje prešao puzeći.

– Hajde da ga unesemo u kuću, tata – rekla je devojka i, ne misleći o tome kako će se pokvasiti, uskočila u vodu da pomogne ocu.

Keš Metju je kao oluja izjurio iz svoje kancelarije na ranču, besno gurnuo vrata i trupkajući nogama izašao na trém. Ozbiljnog izraza lica i ledenog pogleda odmerio je Dekera koji je upravo sjahao sa prašinom pokrivenog konja. Prilazeći mu, Deker je mahnulo znojem natopljenim šeširom i koliko – toliko otresao beličastu prašinu sa odela. A onda je zastao nogom zakoračivši na stepenicu trema i pogledao Metjua.

– Ni traga – rekao je nevoljno, glasom promuklim od žeđi i prašine nakupljene u grlu. – Pretresli smo celu pustaru do Pinion Folsa, šefe. Išli smo čak i do Medisin Boua i na drugoj strani do Fort Makroa. Nigde ni traga ni glasa. Niko ga nije video niti bilo šta čuo. Kao da je ispario, Keše.

– Đavola je ispario! – zarežao je Metju. – Nekako se izvukao ili negde leži mrtav! Niko ne može da izdrži deset dana u tom paklu! Hoću da mi donesete njegovo telo!

Deker je uzdahnuo.

– Uzalud trošiš vreme – odvratio je nezadovoljno. – I svoje i moje, samo da znaš. Bio bih bolje iskorišćen ako bih učio pameti glupe naseljenike nego da celim jugozapadom jurcam za duhom...

– Radićeš ono što ti se kaže! – dreknuo je Metju.

Deker za tren sklopi oči crvene od umora, sunca, znoja i prašine.

– Samo dotle dok mi se dopada da radim ono što mi se kaže, Keše. Ti nisi

moj gospodar i ja ne skačem na svaki tvoj mig kao ovi sitni plaćenici koji se prodaju za par dolara. Samo sam svoj i kažem ti da sam sit traganja za tim čovekom. Lično mislim da je mrtav. I što se mene tiče, traganje za njim je završeno. Ako ti se to ne sviđa, mogu i da odem!

Metju ljutito stisnu vilice. Presekao je Dekera besnim pogledom, jedva uspevajući da se savlada. Nekoliko trenutaka vladala je tišina, a onda je dobacio mnogo popustljivije.

– U redu.... verovatno si u pravu, Verne. Posle deset dana dalje traganje je zaista gubljenje vremena – zaključio je namrštivši se. – Nego, već neko vreme jedna stvar me neprestano kljucka. Zanimarili smo mogućnost da je možda otišao prema severozapadu, u otvorenu pustinju. Koncentrisali smo se na istok, tamo gde su naselja i rančevi i ...

– To je logično – prekide ga Deker bezbojnim glasom. – Na drugoj strani nema ničega osim dve stanice Gart Stejdž Lajn kompanije. Bilo bi suviše riskantno tražiti ih u pustinji kada na drugoj strani postoje naselja i toliki rančevi. A naročito ako se radi o došljaku koji slabo poznaje ovaj kraj.

Metju klimnu glavom.

– To je tačno i tako bi svako pomislio. Ali možda je baš zato učinio tako nešto pretpostavljajući da tu mogućnost nećemo uzeti u obzir. No, što više razmišljam sve više mi se čini da bi trebalo da preverimo te poštanske stanice, Verne. Ima ih samo dve, zar ne? Ajron Ridž i kako se zove ona druga?

– Bovi Blaf. Ali, Keše, da bi stigao do njih morao je da pređe četrdeset milja paklene pustinje bez trunke hrane i kapi vode. To svakako nije mogao.

– Normalan čovek tako nešto i nije u stanju. Ali i sam si rekao da je tip veoma čudan. Uostalom, videli smo da je hrabar i odlučan. A što se tiče hrane i vode.... Pa, pogledaj Indijance. Kako oni izdrže? Hm... znaš kako? Život ih je naučio da prežive. A znam i mnoge lovce na bufala koji mesecima ne vide ljudsko naselje. Prema tome, postoji mogućnost da je i ovaj dasa poznao indijanske cike kako bi preživeo u najtežim uslovima. To je bio jedan od razloga što sam smatrao da lov na njega neće biti lak, ali.... ovo stvarno nisam očekivao.

Deker uzdahnu.

– Pa, raspitivao sam se kod vozača diližanse u Medisin Bou i ...

– Vozači nisu isto što i upravnici stanica – kratko je prokomentarisao Metju. – Odmori se malo, osveži se, nahrani i napij. Sutra uhvati diližansu iz El Pasa koja prolazi kroz te stanice i raspitaj se. Idi do kraja linije, uhvati vezu zas Glori Pik, a ja ću poslati nekoga da te tamo sačeka. I još nešto – dodao je mrmljajući. – Ukoliko ga nađeš moraš ga likvidirati. Ako se to desi nagrada je tvoja.

– To mi odgovara – odvratio je Deker, raspoloženiji čim se pomenuo novac. – Sada idem da se odmorim, a sutra ujutro ću odjahati za El Paso. Da li je to u redu?

– Naravno – odvrati Metju klimajući glavom. – I ovoga puta se vrati sa ne-

čim opipljivim – dobacio je i ne pogledavši revolveraša, ušao u kuću.

Deker podsmešljivo izvi usne. Nije želeo da se uzrujava, već je pogledom mirno ispratio rančera i uputio se ka spavaonici.

V

Iz kreveta u hladovitoj polusenci sobe, Dok je kroz zavesu mogao da vidi vozara diližanse koji je menjao zapregu na tek prispelim kolima.

Ležao je zavaljen u jastucima, lica i tela premazanog lekovitim balsamom koji je pravio jedan od Samersovih indijanskih pomagača. U ruci je držao stari model konjičkog „kolta” kapislara koji mu je Samers dao na negovo insistiranje kako bi pri sebi imao neko oružje. I kada je video da stari u dvorištu razgovara sa Dekerom, neprijatno se lečnuo i još uvek neizlečenom rukom instinktivno stisnuo dršku „kolta”.

U stvari, šef Metjuovih revolveraša prišao je starom dok je uprezao novu zapregu. Ostali putnici odmarali su se u hladovitoj čekaonici gde su mogli da dobiju kafu, hladno kozije mleko ili sendvič od domaćeg hleba. No, Deker, koga zbog elegantnog odela Dok nije odmah prepoznao, ostao je na dvorištu ignorišući vrelinu zaslepljujućeg sunca. Najpre je razgovarao sa Samersovim pomoćnicima Indijancima, ali pošto su oni sasvim malo ili nimalo znali engleski, revolveraš je prišao Džedu koji je radio oko konja hitrim, izvežbanim pokretima.

Naravno, Dok nije mogao da čuje šta je Metjuov plaćenik govorio, ali je znao da se raspituje za njega. Ali bio je potpuno miran jer je, čim se osvestio, Samersu i njegovoj kćerci ispričao celu priču. Naravno, to je uradio zato što je bio iskren, ali i zbog toga što je procenio da bi neko mogao doći da ga traži. Nije potcenjivao Metjua koga je ocenio kao čvrstog i inteligentnog; kada ne nađe trag begunca ni na jednoj strani, on će proveriti jedinu preostalu mogućnost. I evo, baš to je učinio, zaključio je zadovoljno.

A možda uopšte neće odustati. Bio je to čovek koji je strahovito teško primao poraz ili prihvatao činjenicu da nešto nije onako kako je sam želeo...

Što se tiče Samersovih, oni su za Doka učinili sve što su mogli. Izgleda da ga je po dolasku na stanicu sreća i dalje pratila; naime, posle tri dana oporavka u jednoj diližansi se našao lekar koji ga je pregledao, ostavio mu neke lekove dodajući da je indijanski melem kojim se mazao stvarno izuzešan. Bio je to mrgodan, ćutljiv čovek koji sugurno neće pričati drugima kako je u jednoj usamljenoj stanici lečio povređenog čoveka sa opekotinama od sunca.

Napolju, u dvorištu, Deker je ozbiljnog lica klimnuo glavom Samersu i vratio se u diližansu. Nije dopao ni do čekaonice kako bi se nečim osvežio ili pak ispravio noge. Posle nekih pola sata diližansa se otkotrljala iz Ajron Ridža, a samo nekoliko minuta posle Džed i Meri su ušli u Holidejevu sobu.

Ugledavši ih. Dok spusti teški „kolt” pored kreveta.

– Poznajete li ga? – kratko upita stari.

On klimnu glavom.

– Vern Deker, Metjuov glavni revolveraš.

– Opasan čovek – primetio je Džed. – U potrazi za vama, sinko. Ponudio mi je dvadeset dolara kako bi mi osvežio pamćenje.

– Zaista?

– Ali, srećni ste. On je skoro uveren da niste mogli stići čak dovde. Pretpostavljam da proverava i ovu mogućnost samo zato što mu je gazda tako naredio.

Dok ih ozbiljno odmeri.

– Slušajte, ne želim da bilo ko od vas bude povređen zbog mene. Ako nekim slučajem dođu ponovo i insistiraju da pregledaju prostorije, vi se sklonite i pustite ih da uđu. Ovo nije vaša stvar, a ionako vam već dosta dugujem....

– Neće se vratiti – odvratio je Džed samouvereno.

– Možda ipak hoće – bio je uporan Dok. – Keš Metju se ne predaje tako lako.

Meri nabra obrve.

– To ime, mister Holideje... Keš Metju. Kopkalo me je od kako ste ga prvi put spomenuli – dodala je i okrenula se prema ocu. – Volt Gard, vlasnik transportne kompanije mesecima već pokušava da dobije pravo prolaza kroz imanje toga Metjua. Put bi tako bio kraći za skoro tridesetak milja i prolazio bi kroz ravniji i pogodniji predeo. Njegova kompanija zapada u sve teži položaj zbog stalnih popravki kočija

koje prelaze gotovo pedesetak milja vrlo teškog terena. Vozači u ovoj stanici ne mogu dovoljno brzo da dobiju potrebne delove za kola, a još je teže u manjim naseljima. Metju to zna i zato učenjuje Garta.

Holidej klimnu glavom.

– To liči na Metjua.

– Mister Gart je povodom toga odlazio i u senat i tamo mu je rečeno da će, ako pokrene spor kod suda, sigurno dobiti parnicu jer je to u javnom interesu.. Tamo su bili mišljenja da će put kojim jednom prođe diližansa jednoga dana postati javni put.

– I šta je učinio?

– Ništa. Mister Gart nema novca za dugačka pravnička nadmudrivanja.

– U stvari, činjenica je da se nosi mišlju da liniju proda kompaniji „Vels Fargo” – dodao je Džed. – Oni su mu dali pristojnu ponudu i ja mislim da će je prihvatiti. To će biti bolje i za njega jer neće imati nikakvih briga, a „Vels Fargo” će pojesti deset takvih kao što je Kris Metju.

Holidej je sumnjičavo zavrteo glavom.

– Ne bih tek tako otpisao Metjua – rekao je smireno. – On je opasan čovek. Čekaće koliko god bude trebalo da stvar sprovede kako on hoće, bez obzira na cenu.

– Pa, mislim da to nije naša briga, bar neposredna briga, ali se nadam i želeo bih da Gart proda preduzeće „Vels Fargo” – kazao je stari. – Gart je bio dobar poslodavac, ali on lagano propada, a ja bih voleo da vidim da iz tog posla izvuče nešto dok još može.

– Tata, govorimo o kompaniji i drugim stvarima – prekinula ga je Meri – a još nismo odlučili šta će biti sa mister Holidejem. Vi možete ostati ovde onoliko dugo koliko je potrebno. Čak i više, ako želite, jer to zavisi od vas. Ali koliko sam vas razumela, sve vaše stvari, novac i ostalo vam je uzeto tako da nemate čak ni odeću. Dobro, nešto ćemo naći, ali to nije rešenje.

Dok se blago osmehnu.

– Lepo je što se brinete za mene, ali snaći ću se već nekako. Naime, želim da jedno vreme ostanem u ovom kraju i raščistim neke račune.

– Mislite na ljude sa ranča „MM”, odnosno na Metjua?

– Da, baš na njih. Koliko sam mogao da vidim, ovde se ne sprovodi zakon tako da ću sam morati da se pobrinem za određene stvari.

Samers i njegova kćerka se uznemireno zgledaše.

– Mogao bih da mu ukradem stoku i negde je prodam, da mu zapalim ranč, porušim ogradu ili poubijam kauboje iz zasede. Dakle, mogao bih da smislim stotinu načina kako da Metjuu od života napravim pakao. Jer on to zaslužuje. No, kada dobro razmislim, sve to bi bilo protivzakonito.

– I đavolski opasno! – dodala je Meri uzbuđeno. – Uz to i prilično glupo.

Holidej nabra obrve.

– Nisam ni mislio da tako postupim, mis Samers. To nije moj način. Više bi mi odgovaralo da odem na Metjuov ranč i tamo ga ubijem. Ali, čak i kada bih uspeo naopaženo da mu priđem, trenutna smrt bi mu bila suviše laka i

brza kazna. Zato ću ga radije prvo udariti po džepu, tamo gde ga najviše boli.

– To je već bolje i ..., mudrije – komentarisala je devojka sa olakšanjem.

– A Deker? Šta je sa njim? – upitao je stari zabrinuto.

– Sa njim ću se obračunati kada završim sa Metjuom. Vi znate šta se dogodilo i verujete mi. A ko bi mi drugi poverovao? Na dosta sam lošem glasu kao kockar i pustolov, zar ne? Nasuprot tome, Metju je čovek od ugleda i uticaja. Dakle, ne bih imao ništa od toga da sebe stavim van zakona. Metju bi mogao da pozove federalnog šerifa ili rendžere i verovatno bih bio učenjen. A to mi nikako ne bi odgovaralo. Progonili bi me, dok bi se bogati rančer i čovek koji ima plaćene ubice mirno bavio svojim poslom – dodao je lagano.

I bio je u pravu. Sada nije smeo da napravi grešku i uzme pravdu u svoje ruke. S druge strane, nije nameravao da ih puste da rade šta hoće. No, sve je moglo da prička dok se ne oporavi i napravi detaljan plan.

Sigurno veruju da sam mrtav, pomislio je i zaključio da je najbolje da se uljuljkaju u tom samozadovoljstvu. On će se pojaviti kada se situacija smiri, odnosno kada oni to najmanje očekuju. U ovom trenutku trebalo mu je dosta stvari, a od Samersovih nije mogao da traži na zajam. Bilo je jasno da je do novca za kupovinu odela i oružja nekako morao doći.

– Mislite da sam u pravu? – upitao je starog pogledavši ga pravo u oči.

Džed se počesa po uhu i klimnu glavom.

– Mislim da jeste, ali vaša je stvar i vi odlučite. Pretrpeli ste paklene muke i mogu da pretpostavim kako se osećate. Ipak, ništa ne biste postigli ako biste sebi navukli rendžere na vrat.

– I ja tako mislim – prokomentarisao je Dok i jedva primetno se osmehnuo Meri. Odmah zatim napravio je bolnu grimasu jer mu je plik na povređenoj usni ponovo pukao. – Prihvatio bih da radim za kompaniju čim mi bude dovoljno dobro.

– U redu, ovde će biti posla za još jedan par ruku. No, ako Gart proda liniju kompaniji „Vels Fargo” poštanska kola će prenositi i novčane pošiljke, pa će biti potreban i oružani pratilac. To će biti plaćeno mnogo bolje od sitnog rada na stanici.

– To mi sasvim odgovara – složio se Dok. – Osim toga, transportna kompanija biće protiv Metjua ma ko da je njen vlasnik. On se neće držati advokata i suda, to je sigurno. Ako bude hteo da kompaniji oteža rad, poslaće na nju svoje revolveraše. A onda ću moći da im vratim milo za drago – do dao je leđeno.

Meri se trže od tog novog, nepoznatog i pretečeg tona u Dokovom glasu.

Tek tada je shvatila da je pred njom čovek koji nikada neće zaboraviti šta mu je učinjeno i nikada neće oprostiti ljudima koji su učestvovali u tome.

Ispostavilo se da je vlasnik transportne kompanije Volt Gart neka vrsta

istoričara. Njegovi preci bili su pravi pioniri i došli su na Zapad iz Velsa, još u vreme prve „zlatne groznice”. Od dede pesnika i oca koji je neko vreme radio kao novinar nasledio je sklonost ka literarnom stvaralaštvu. Kada je ostao sam prodao je list i malu štampariju koju mu je otac ostavio i sve uložio u transportno preduzeće. Naime, bio je duboko ubeđen da će osvajanjem Divljeg zapada doći do „buma” u kretanju ljudi prema novim prostranstvima. I bio je u pravu. Međutim, istovremeno sa vođenjem kompanije pisao je knjigu o istoriji transporta u Americi koja ga je prilično zaokupljala. Toliko, da je pokatkad zanemarivao svoj osnovni posao, koji zbog toga nije napredovao onako kako bi trebalo.

Uvek sa knjigama, nije dovoljno brinuo o praktičnim stvarima; recimo, ostavljao je suviše „rupa” u linijama pa su druge firme upadale i preuzimale mu posao. Ali Gart nije bio pohlepan. Bio je zadovoljan ako zaradi dovoljno za pristojan život i ukoliko mu pored redovnog posla ostane vremena za pisanje njegovog kapitalnog dela.

Volt Gart je bio nizak čovek sa okruglim naočarima, inteligentnog izgleda i veoma pričljiv, duhovit i izuzetno simpatičan. Mislio je samo na svoju knjigu i kad god je imao vremena menjao je, poboljšavao i prerađivao ono što mu se u prethodnoj verziji činilo loše. Njegova kćerka Sjuzan govorila je da njen otac nikada neće završiti knjigu jer su mu standardi toliko visoki da će neprestano nešto popravljati

i doradivati, uvek misleći da je nedovoljno sveobuhvatna i dobra.

Holidej se upoznao sa njim dok je jednom prilikom pomagao Džedu da promeni zapregu u diližansi za El Paso. Gart je putovao diližansom i pre nego što je krenuo rekao je svojim službenicima da će zaključiti ugovor o prodaji sa kompanijom „Vels Fargo”. Plan je bio da on i dalje vodi „svoju” liniju koja bi sada samo nominalno imala drugog vlasnika. Što se tiče Metjua, planirali su da ga tuže sudu, ukoliko ne postignu razuman dogovor oko puta.

– Džed mi je rekao da biste se prihvatili posla pratioca diližanse, mister Holideje – počeo je Gart za vreme obe-
da u velikoj kuhinji, dok je njegova kći Sjuzan pomagala Meri Samers da posluži putnike u čekaonici.

Holidej klimnu glavom.

– Računao sam da bi se dobro isplatilo.

– Naravno da bi se isplatilo. Koliko mogu da predvidim, već kroz dve nedelje prevozićemo poštanske pošiljke. Do tada ću svakako biti u svojoj kancelariji. Dodite, pa ćemo se dogovoriti.

– Odlično, mister Garte. Potražiću vas.

– U redu – složio se Gart. – Pretpostavljam da u tom slučaju nećete imati ništa protiv da malo zavirite u istoriju transporta u ovoj zemlji – rekao je kopajući po svojoj kožnoj torbi iz koje je, posle kraće pauze, izvadio debeo svežanj listova. – Znae, ovo je moj rukopis o tim interesantnim vremenima, u stvari, skraćena verzija opširnog

originalnog dela. Ubeđen sam da vam poznavanje događaja koji se ovde pominju može biti od koristi.

Holidej je neodlučno uzeo svežanj ne znajući šta da odgovori na ponudu. Video je kako je Džed Samers sagnuo glavu nad tanjirom i kako mu se rame-
na tresu od prigušenog smeha.

– Znae, mister Garte, nisam siguran da ću imati vremena da se ozbiljno udubim u taj problem...

– Shvatićete glavni smisao i tok događaja – odvratio je Gart gurajući mu rukopis u ruke. – Kada me posetite u kancelariji baš bih voleo da čujem šta mislite.

Holidej je kratko uzdahnuo, a onda klimnuo glavom pokušavajući da se osmehne.

– Pa... ako baš želite... – preostalo mu je da kaže, stavi rukopis pored sebe i nastavi sa jelom.

No, čitanje Gartovog rukopisa donelo mu je značajnu korist. Iz teksta je saznao kakve je muke Gartova kompanija imala sa Kešom Metjuom, ali što je još važnije, saznao je da Metju nije vlasnik celokupnog zemljišta koje formalno drži u okviru „MM” ranča. Naime, veliki deo tog zemljišta bila je takozvana „slobodna zemlja” koju je Metju prisvojio i za koju nije mogao da dobije tapiju. Advokati kompanije „Vels Fargo” obelodanili su tu činjenicu i izdejstvovali slobodan prolaz za kola Gartove kompanije koja će uskoro postati vlasništvo „Vels Farga”. Tako su već nedelju dana kasnije diližanse novootkupljene linije Gart tutnjale preko Metjuovog „MM” ranča.

Naravno, iskusni Džordžijanac je znao da to nije dovoljno i da će se Metju žilavo boriti da se linija preseče. Zbog toga je jedva čekao da ode u Vorbonet i primi dužnost čuvara. Sa bolom i gorčinom je pomislio na sve što su mu Metju i Deker i učinili i žarko želeo da se što pre sretne sa njima. U svakom slučaju nadao se da će mu bar neki od njihovih ljudi uskoro doći na nišan.

Bližio se trenutak kada će moći da izvrati udarac carstvu Keša Metjua.

* * *

Iako je kompanija „Vels Fargo” preuzela Gartovu poslovnicu u Vorbonetu, on je nominalno ostao direktor. Nova kompanija uvela je svoj način poslovanja, svoj vozni red kao i novčane bankarske pošiljke. Sada je na kolima ispod vozarevog sedišta napravljena specijalna zatvorena pregrada za mali, zeleno obojeni i gvožđem okovani kovčeg na kome je pisalo „Vels Fargo ekspres Ko”, a koji je služio za prenos novca.

I u službenim prostorijama došlo je do određenih promena: napravljene su soške za puške koje su napunjene različitim revolverima i popularnim tipovima pušaka, a iz Pitzburga je dopremljena ogromana kasa proizvedena u jednoj od najpoznatijih radionica za izradu čeličnih kasa Haskins – Duboj.

Kada je Dok Holidej ušao u poslovnicu u Vorbonetu iznad koje je stajao novi natpis „Vels Fargo” . pozdravio je

Garta i ponovio da je spreman da prihvati posao pratioca diližanse.

– Drago mi je da sve ostaje onako kako ste rekli kada smo se upoznali – rekao je stari. – A sada uzmite oružje, Holideje. Kao što vidite, ima toliko toga pa možete da birate.

Posle nekoliko minuta Dok se odlučio za „itaha” skraćenu dvocevku teškog kalibra, jedan kolt zvani „sređivač” kao i jedan „bisli” revolver kao tajnu džepnu podršku. Potpisao je odgovarajuću priznanicu i dobio dva slobodna dana da se upozna sa dejstvom oružja.

Baš to je i učinio. Ali, najpre je uzeo akontaciju u visini dve mesečne plate za koju je kupio novo odelo, košulju, prsluk od svile golubije boje i kravatau. Sada je ponovo izgledao kao pravi džentlmen, onako kako su ga na Zapadu i poznavali. Posle toga je kao posmatrač doputovao do El Pasa, kolima koja je pratio jedan iskusni čuvar veteran.

Bilo je to obično nezanimljivo putovanje, ali stari čuvar dao mu je tom prilikom dobar savet – Hoću da ti kažem jedno, mladi čoveče. Kada se pojave drumski razbojnici, nemoj računati da će sve biti u redu ako jednostavno dignesh ruke uvis. Pre svega, ne primaš platu zato da se predaš, a osim toga, u većini slučajeva to ti neće ništa vrediti. Pri svakom napadu čuvar diližanse je taj koji prvi biva ubijen, znaš li to? Dakle, kako ti se tako nešto ne bi desilo najbolje je da pucaš prvi. I to bez dvoumljenja! Ako budeš razmišljao dobićeš metak, a onda je sve kasno.

Oduvaj nitkove sa sedla čim ih ugledaš! Znaj da ne očekuju milost jer ni sami nisu milostivi ni prema kome. Pomisli na to kada prvi ispaljuješ metak i izborićeš šansu da se čitav vratiš kući.

Stari otpljuni sok duvana za žvakanje i počea se po uhu.

– Da, još nešto... Ako imaš dobrog vozara to ti može mnogo pomoći. Nije lako upravljati šestopregom dok ti kuršumi fijuču oko glave.

Holidej je znao da je stari veteran u pravu. No, prve nedelje svog samostalnog putovanja nije imao prilike da primeni ono što je inače i sam znao. Putovanje je teklo bez nepredviđenih događaja, mada je diližansa nosila novčanu pošiljku u posebnoj pregradi ispod vozarevog sedišta. Možda lokalni banditi još nisu shvatili da se sada prenose i novčane pošiljke, ali to je bilo samo pitanje vremena. Zbog toga je Dok svakodnevno vežbao gađanje kratkom dvocevkom na koju nije bio naviknut kao i novim „koltom” koji mu je, silom prilika, zamenjivao „lincoln”.

Za to vreme kola su prečicom vozila kroz Metjuovo zemljište, a stvari su se prilično iskomplikovale. Naime, Metjuov advokat je saznao da „Vels Fargo” još nije okončao posao oko kupovine Gartovog preduzeća, pa je došlo u pitanje dalje korišćenje prekog puta. Jer, sudski nalog za pravo prolaza glasio je na novog vlasnika, dok su prečicu još uvek fizički koristila kola Volta Garta koji je formalno bio vlasnik linije.

U međuvremenu se desilo i nekoliko „slučajnih” incidenata: dva, tri puta na diližansu su naletela goveda sa „MM” ranča što je preplašilo i putnike i vozara. Jednom se, pak, ogromna stena na „zagonetan” način skotrljala niz strminu i za dlaku promašila diližansu koja je u to vreme prolazila putem.

To je bio dosta jasan predznak budućih događaja. Holidej ih je slutio jedva čekajući da dođe do sukoba sa Metjuovim lešinarima. To je bio glavni razlog zašto je ostao da radi za „Vels Fargo” jer je u međuvremenu na jednoj partiji pokera dobio dovoljno novca da pokrije dugove i vrati se svom starom zana-tu – kocki. Ali, ovaj put je odlučio da sve to za izvesno vreme odloži. Uporno se vozio na sedištu pored vozara diližanse i u pauzama vežbao rukovanje kratkom dvocevkom ili „koltom”.

Polovinom treće nedelje doživeo je vatreno krštenje.

Diližansa je vozila devetoro putnika što je bio pun kapacitet kola, i više od trideset hiljada dolara gotovog novca namenjenog stočarskoj banci u El Pasu. Putnici su bili stočari, rančeri koji su se udružili svoja stada u jedno i oterali ga do Denvera u Koloradu gde su, zbog nestašice mesa, mogli postići mnogo višu cenu. Posao je uspešno obavljen i sada su se, veseli i raspoloženi, vraćali kući kao bogati ljudi.

U kabini se obilno točio viski dok se diližansa ljuljala i kotrljala putem, vođena sigurnom rukom Dika Megija zvanog „Gromki”, jednog od najpoznatijih vozača „Vels Fargo” kompanije. Bio je to čovek teksaškog porekla,

snažne građe, širokog lica sa jarećom bradom i šeširom kakav su za vreme rata nosili južnjački konjanici. Preko odela nosio je platneni ogrtač koji ga je štitio od prašine. Imao je živopisan i prilično „slobodan” rečnik, a svakom konju u zaprezi obraćao se kao da su stari poznanici. Holidej je sa smeškom sedeo pored njega i slušao „razgovor” ni malo se ne kajući što je napustio kola u kojima je bilo suviše bučno i zagušljivo za njegov ukus.

Gromki Dik Megi se često koristio bič, ali bez obzira što se pucketanje čulo svaki čas, sam bič je retko dodirivao tela konja. Megi je bio majstor u tim stvarima, tj. izvlačenju i poslednjeg atoma snage iz konja. Jednom rečju, u pitanju je bio pravi veteran među vozarima, čovek koji je preko glave preturio mnoge teške situacije.

Sada je požurivao zapregu da potegne uz kosinu koja se pela ka jednoj šumici i nizu razbacanih stena. Videvši kuda vodi put, Dok je postao pažljiviji. Mesto je bilo jako pogodno za zasedu pa je proverio da li mu je dvocevka puna i da li se revolver lako vadi iz futrole. Zapeo je oba oroza i čulo se metalno „klik”, a Megi ga je pogledao i sa odobravanjem klimnuo glavom.

– Da, tako treba, sinko. Budi spreman. Teren kao što je ovaj ispred nas idealan je za drumske razbojnike....– bič je uznenada zviznuo i pecnuo prednjeg konja po uhu, opominjući ga da bolje vuče.– Ne izvodi te marifetluke sa mnom, hrpo mesa za lešinare! Misliš da ja dremam i ne vidim tvoje trikove? Vučeš u stranu i zabušavaš, ha?

Vraćaj se u kolonu i udari na am, inače će biti svašta! Čuješ li, lenja bubo? Tako... sada je već bolje – dodao je zadovoljno i ponovo se okrenuo prema Holideju.

– Iza onih stena i drveća ima mesta za četu ljudi, a i put nizbrdo je pogodan za bekstvo. Naravno, to je zgodno i za nas; ako se probijemo kroz zasedu biće dobro što sledi nizbrdica.... Nego... da li ti je ovo prvi put? Mislim.... prva zaseda?

Holidej iznenađeno žmirnu.

– Nije mi prvi put... A zbog čega si toliko siguran da su pred nama razbojnici?– upitao je Dok i pogledao u pravcu pruženog biča.

I zaista, na putu je stajao konjanik.

– Vidiš li? Od glave do pete je obučen u crno odelo i jaše belog konja. Rekao bih da je to Crni Bart lično – dobacio je vozar.

Drumski razbojnik je ispalio hitac u vazduh i zategao uzde konja koji se propeo na zadnje noge.

– Stoj, vozaru! – povikao je. – Stani ili ćeš biti ustreljen!

Čovek u crnom ispalio je još jedana metak i ovoga puta tane je prozujalo između Holideja i Megija.

Gromki je zategao vođice nastojeći da zaustavi zapregu. Jedva pomerajući usne tiho je dobacio Holideju:

– Pazi na stene...

Dok je već primetio trojicu na levoj i još dvojicu na desnoj strani puta i, koliko je to bilo moguće, držao ih na oku. Za to vreme diližansa se gibala, ljuljala i najзад zaustavila. Odbačeni

sa sedišta zbog naglog kočenja, putnici su zagalamili.

Razbojnik u crnom je pošao da obiđe zapregu i pređe na Holidejevu stranu držeći ga na nišanu. Ali Dok nije čekao da mu se neznanac približi, već je sa krila opalio iz dvocevke i tako iznenadio napadača.

Strahovit udar olova i vazduha oborio je i konja i jahača; i dok su oni padali kao pulsirajuća, okrvavljena masa, Holidej je okrenuo dvocevku na levo gde se iza jedne velike stene promolio drugi bandit sa „vinčesterkom” u ruci.

„Itaha” dvocevka grmnula je i drugi put: bandit je poleteo kroz vazduh, okrenuo se u mestu kao krpena lutka i mlitavo tresnuo negde iza stene. Istoga trenutka Gromki Dik je zategao uzde i uz snažan uzvik poterao konje napred udarivši ih bičem što je jače mogao.

Uplašene životinje pojurile su u besan galop dok su iza stene zapraštali revolveri. Odupirući se nogama o prednji štitnik, Holidej je vešto izbacio ispaljene čaure i ubacio nove metke.

Ranjeni bandit je uspeo da ustane i skloni se u stranu, ali se onaj u crnom bio tek dopola digao kada je zaprega naletela na njega. Doku se učinilo da je čuo kratak vrisak, a onda su ga zahuktala kola jednostavno pregazila. No, nije imao vremena da razmišlja o tome, jer je upravo zatvorio napunjenu pušku i prineo kundak ramenu. Iako su mu kuršumi zviždali oko glave, osvrnuo se i ugledao dvojicu kako trče ka konjima privezani za dva obližnja drveta. Ne razmišljajući, ponovo je povukao oroz; jedan od napadača je za-

stao i uhvatio se za nogu, dok je drugi samo malo usporio, ispalio nasumce dva hica i nastavio dalje.

Dvojica bandita sa desne strane uzjahala su konje i dala se u poteru za diližansom. U punom galopu jurili su niz padinu pucajući na Doka i Gromkog Dika Megija. Jedan metak odneo je robustnom vozaču šešir što ga je strahovito naljutilo. Glasno je zaur-lao, poskočio na sedištu, okrenuo se i ošinio bičem prema banditu koji je sada jahao gotovo uporedo sa kolima pokušavajući da dohvati konja i tako zaustavi zapregu.

Začulo se pucketanje, a onda se bič pružio kao zmija i obavio se oko banditovog vrata. Iznenaden, napadač je pokušao da ga skine ali mu to nije pošlo za rukom jer ga je Megijev potez povukao iz sedla. Nekoliko sekundi bespomoćno je mahao rukama, a onda kao kamen tresnuo na zemlju.

Ispalivši obe cevi, Holidej je odbacio pušku i izvadio revolver. Sa sedišta pored vozara uspuzao se na krov diližanse i pripucao na drugog bandita koji ih je pristizao, i sam neprestano pucajući. Holidej je uvukao glavu u ramena i držeći revolver onoliko mirno koliko je to bilo moguće, pritisnuo obarač. Gonilac se čudno trgao u sedlu, krenuo nazad, a zatim napred. Posle nekoliko metara jednostavno je kliznuo niz telo konja i ostao nepomično da leži dok mu se plava košulja sve brže bojila u crveno.

No, ni dvojica napadača koji su bili sakriveni na levoj strani nisu mirovali. I oni su razdvojeni jahali za di-

ližansom, trudeći se da, kao i njihovi prethodnici, dođu do kola sa različitih strana.

Holidej je otpuzao dalje po krovu i, ugnjezdivši se u prtljag, pažljivim hicem pogodio jednog od gonilaca. Ovaj je pao sa konja, ali budući da je bio samo ranjen, brzo se pridigao. No, izgleda da su pad i bol od rane učinili svoje: ostao je da sedi na zemlji pritiskujući rukom levo rame.

Videvši šta mu se desilo sa kompanjom, poslednji gonilac je naglo zaustavio konja, okrenuo se i i brzo pojahao nazad. Shvatio je kako su svi njegovi kompanjoni zbrisani ubistvenom paljbom upornog pratioca i bičem luckastom vozara sa ogromnim šeširrom. I bilo mu je dosta. U nemoćnom besu ispalio je još dva hica za diližansom i požurio da pomogne ranjeniku.

Holidej se puzeći vratio na svoje mesto, potapšao Gromkog po ramenu i pokazao mu da za tren pogleda iza sebe.

Videvši da je opasnost prošla, zadovoljno je klimnuo glavom, usporio trk zaprege, opsovao napadače i na njihov račun izlio još bujicu kletvi.

– Izgleda da je ovo tvoje vatreno krštenje, sinko – kazao je kada je diližansa najзад stala, a iz nje izašli ošamućeni, ugruvani i prestrašeni stočari.

– Pa... ne znam da li bi se baš tako moglo reći – odvratio je Dok pomislivši na svoje mnogobrojne dvoboje i obračune. Zatim je ćutke napunio „kolt” i stavio dve patrone u dvocevku.

– Moram reći da je bilo sasvim dobro – rekao je Megi smeškajući se. – Čak se može reći... veoma dobro.

– I ja to mislim – odvrati Dok kratko.

VIII

I u kompaniji su smatrali da je Dok bio „veoma dobar”. Direkcija je poslala svog glavnog detektiva Džima Hjuma, bivšeg policajca koji je bio specijalno angažovan za hvatanje čoveka koji je sebe nazivao Crni Bart. Inače, ostali su ga poznavali kao „pesnika”, zbog kratkih pesmica koje je ovaj razbojnik uvek ostavljao na mestu zločina.

S obzirom na profesiju i iskustvo, Hjumu nije trebalo mnogo vremena da utvrdi kako bandit koji je pokušao pljačku diližanse nije Crni Bart.

– To nije njegov način rada – kazao je detektiv Holideju. – On uvek izvodi istu psihološku igru i već sam se umorio pričajući vozarima i čuvarima na šta treba da obrate pažnju. Evo, ispričaću vam sve o njegovom prvom prepadu kako bi sami mogli da zaključite. A svi sledeći su bili isti.

I tako je Hjum ispričao Holideju priču o napadu na diližansu kompanije „Vels Fargo” koji se desio jula 1875. godine. Kola na liniji Sanora – Milton nosila su kovčežić pun zalatnog praha i grumenja iskopanog na zlatonosnim poljima. Tada još nisu postojali čuvari diližanse tako da vozaču Džonu Šajnu nije preostalo ništa drugo nego da se zaustavi ugledavši na sredini puta čoveka sa crnom maskom preko glave i

crnim ogrtačem ispod koga su se videle tamne čarape navučene preko čizama. U ruci je držao skraćenu dvocevku koja nije bila uprena na vozara. Kada mu je naredio da baci kovčežić na zemlju, Džon Šajn se nekoliko trenutaka dvoumio ne znajući da li da poslušati. Ali maskirani napadač je ćutke pokazao prema žbunju sa obe strane puta. Videvši da je u njega upereno šest puščanih cevi, vozar se vidno trgao, a maskirani bandit je dobacio – Ako pokuša da pravi šale, samo pucajte, momci!

Šajn se kolebao samo još trenutak, a onda ćutke predao kovčežić sa zlatom. Bandit je samo klimnuo glavom i pustio ga da ode.

Nešto kasnije pri povratku u Sanoru, vozar je baš kod mesta gde je napadnut ponovo ugledao šest puščanih cevi uprenih u njega. U prvom trenutku je pomislio da će ga opet opljačkati, ali pošto se ništa nije desilo, zaustavio se i oprezno prišao žbunu. Imao je i šta da vidi: „puščane cevi” bili su samo obični obojeni štapovi lukavo postavljeni da izgledaju kao puške.

– Tako operiše Crni Bart – zaključio je Hjum. – Uvek radi sam i primenjuje isti trik u različitim varijantama. Novine su od njega napravila junaka zbog onih prokletih stihova koje često ostavlja za sobom i zato što učtivo razgovara sa onima koje opelješi. Kao da zaboravljaju da je u pitanju običan lopov! Ali, ipak je postao čuven tako da je kompanija za njegovo hvatanje odobrila nagradu od 8000 dolara. Eh, to bi

pripalo vama da je ovaj napadač koga ste ustrelili na putu bio Crni Bart.

Holidej slegnu ramenima.

– Radio sam samo ono za šta sam plaćen.

– Možda vam nije poznato, ali kompanija ima običaj da nagradi čuvara za njegovo zalaganje. Dakle, ovlašćen sam da vam isplatim hiljadu dolara nagrade i srebrni časovnik sa posvetom. Uz to imate opravo da izaberete pušku i revolver koji želite.

– Pa.... prijatno sam iznenađen.

– Dobro ste se poneli, Holideje. I to prilikom prvog napada. Osim toga, sačuvali ste kompaniji priličan novac koji bi ona, s obzirom da pravila tako nalažu, morala da vrati vlasniku ukoliko dođe do pljačke.

– Gromki Dik Megi mi je dosta pomogao.

Hjum se jedva primetno osmehnuo.

– Ne brinite, Gromki neće biti zaboravljen. Biće nagrađen kao i vi – odvratio je Hjum zamišljeno. Naime, nije mogao da definiše u čemu je stvar, ali Holidejevo prisustvo davalo je atmosferi neku posebnu ozbiljnost i sigurnost. Kao iskusni kriminoilog i bivši aktivni policajac, znao je da proceni ljude i u svojim ocenama se retko varao.

– Mi vodimo računa o sposobnim čuvarima, mister – dodao je posle kraćeg razmišljanja. – Imamo ekipu dosta dobrih detektiva i to je razlog što smo kompaniji vratili relativno visoki procenat opljačkanog novca. Slutim da bi nam se i vi jednoga dana mogli pridružiti. Možda ćete pomisliti da je to

smešna tvrdnja, s obzirom da nas Crni Bart već pet godina uspešno pljačka. No, on je daleko najpametniji čova na koga smo naišli. Ipak, i taj će jednoga dana napraviti grešku, a onda... onda ću ga se dočepati. Sigurno ću ga uhvatiti – završio je Hjum više za sebe.

Naravno, tada ovaj vredni i uporni čovek nije znao da će proći još tri godine pre nego što će u San Francisku prepoznati u uhvatiti „bandita – pesnika”, čuvenog Crnog Barta.

Hjum je uskoro otputovao iz Vorboneta, a Dok je samo nakratko razmišljao o njegovoj ponudi. Istina da je posao detektiva bio zanimljiv i dobro plaćen, ali taj način života nije ga mnogo interesovalo. Sloboda i mogućnost da sam donosi odluke o svemu bili su mu vredniji od svega. U „Vels Fargu” se zaposlio iz određenih razloga i sa jasno definisanim ciljem. Kada raščisti račune sa Metjuom i Dekerom taj cilj će biti ostvaren i on će slobodno moći da krene dalje.

Ali, sada je morao da se koncentriše na obračun sa bogatim i oholim rančerom. Slutio da Metju neće ustuknuti bez obzira što je „Vels Fargo” sproveo celu zakonsku proceduru i dobio sudski nalog vezan za pravo prolaza prekim putem. Stvari će početi da se komplikuju, zaključio je i čvršće stegao dršku „kolta”.

Znao je da će dani koji slede biti puni uzbuđenja.

* * *

Konkord diližansa je putovala kroz ravan jednoličan predeo, bolje reći,

kotrljala se spornim, kraćim putem grejana žarkim teksaškim suncem. Putnici, ali i vozar i čuvar bili su zadovoljni putovanjem kroz ravnice, trasom bez rupa, jaruga i kamenja čega je sve bilo na starom putu na kome je diližansa poskakivala kao lopta. Jednom rečju, putovanje novim pravcem bilo je mnogo udobnije i bezbednije nego vijuganje uzanim puteljkom koji je vodio pored mnogih brdskih prelaza.

Diližansa nije nosila ništa naročito vredno, a u okovanom kovčežiću zveckalo je samo nekoliko desetina dolara. Čuvar je sedeo pored vozara više zbog običaja i mira putnika nego što je to bilo potrebno. Putovanje je do tog trenutka teklo mirno, monotono, pa je čuvar povremeno dremuckao uljuljkan jednoličnim tempom. Ravan put bio je dug nekih tridesetak milja tako da nije trebalo obraćati posebnu pažnju na zapregu.

Ali tišinu i mir vožnje odjednom je poremetio snažan plotun praćen divljačkim, prodornim povicima. Vozač i čuvar su se uplašeno osvrnuli i ugledali grupu od jedno dvanaestak kauboja koji su sa obe strane puta jurili preme diližansi, neprestano pucajući iz pištolja u vazduh. Čuvar je podigao pušku ne znajući šta da radi; naime, ovaj iznenadan događaj nije mu ličio na napad, niti konjanici na napadače. Ali, nije stigao ni da ošine konje, a kauboji su već stigli diližansu i okružili je pucajući u vazduh. Putnici su bledih lica provirivali kroz prozore, gotovo sigurni da je u pitanju indijanski napad.

Pošto su se sasvim približili diližansi, jedan od kauboja skočio je na mesto za prtljag na zadnjem delu kola. Ostao je tamo da visi jednom rukom, dok je drugom počeo da odvezuje kaiševe za pričvršćivanje cirade kojom je prtljag bio pokriven. Kada je cirada zalepršala na vetru, počeo je da baca sa kola sve što je mogao da dohvati: kofere, kožne torbe, ruksake, rančeve...

Za to vreme druga dvojica su se prosto priljubila uz zapregu i nagnuti u sedlu, oštrim lovačkim noževima počeli da seku amove i vođice. Čuvar je ustao i počeo da više držeći pušku na gotovs. No, nije uspeo ništa da uradi jer mu je jedan od kauboja brzinom munje nabacio laso na ramena i potegao konopac tako da je poleteo sa svog sedišta kao topovsko đule i iz sve snage tresnuo na zemlju. Kada je pokušao da ustane, jahač je samo malo poterao konja i zategao konopac tako da se nesrećni čovek ponovo našao na zemlji.

Veze koje su spajale zapregu za kola bile su u međuvremenu presečene i konji su odjurili napred ostavljajući diližansu. Vozar je imao jedva toliko vremena da pusti uzde i svom snagom povuče kočnicu. Diližansa se zanjihala, poskočila i nagnula na jednu stranu, ali je brzo povratila ravnotežu.

Onda su se još dvojica popela na krov i zajedno sa ostalima počela da razbacuju prtljag putnika. Otvarali su kofere i razbacivali stvari uz smeh, a ko bi im se suprotstavio bio bi ućutkan drškom kolta. Jedna žena je vrisnula i pala u nesvest, ali to ih nije zaustavi-

lo. Posle nekih desetak minuta naredili su putnicima da izađu napolje i izuju se, a zatim im rekli da krenu napred „požurujući” ih pucnjevima koji su im praštali oko nogu.

Završili su tek kada su se ljudi prilično udaljili, uz glasan smeh uzjahali konje i vratili se odakle su došli.

IX

– Do đavola, zar sam ja odgovoran za ono što se desi vašim kolima dok prolaze tim delom puta?– protestovao je Keš Metju kada su Val Gart i predstavnik firme „Vels Fargo” došli da razgovaraju sa njim povodom neprijatnog incidenta.– Rekao sam ljudima da izbegavaju bilo kakav dodir sa kolima koja tuda prolaze. Znate, neki od tih kauboja rade ovde još od vremena mog oca i normalno je što se ni njima kao ni meni, ne sviđa što se ranč koristi za javni prevoz. Malo su revoltirani zbog toga – izjavio je rančer, slegnuo ramenima i lukavo se osmehnuo. Ja ne mogu ništa ako su oni odlučili da na svoju ruku učine nešto kao znak protesta. U stvari, ni ne znam ko bi od njih mogao da bude umešan u tako nešto jer su mi kazali da su u to doba obavljali svoje redovne, svakodnevne poslove. Prema tome, čini mi se da biste vi trebali prvo da dokažete da su u taj napad umešani ljudi sa „MM” ranča, zar ne?

Naravno, pravog odgovora nije bilo pa su Gart i predstavnik „Vels-Farga” brzo napustili ranč.

Dve nedelje kasnije na diližansu iz Denvera „slučajno” je naletelo krdo goveda sa Metjuovog ranča i to negde pred kraj ravnog dela puta, baš kada su i vozar i pratilac odahnuli i opustili se uživajući u mirnoj vožnji.

Naime, stado koje se pojavilo niotkuda pohrlilo je napred kao veliki talas i samo nekoliko trenutaka kasnije prešlo u stampedo, ustremivši se prema dolazećoj diližansi. Preneražen onim što vidi, vozar je svom snagom povukao kočnicu i istovremeno zategao uzde. Što se tiče čuvara, on je zbunjeno pogledao u zahuktala goveda pa onda u vozara, ne znajući šta da radi. Kada je video da čovek pored njega hoće da pokrene kola i pokuša da umakne, potpuno se uspaničio:

– Nećeš uspeti da okreneš, budalo! – povikao je uplašeno i skočivši sa svog mesta, bezglavo potrčao uz kosinu pored puta. Pritom je potpuno zaboravio na svoju dužnost i bacivši pušku, pokušao da se se uzvere uz najbliže drvo.

Za to vreme vozar je proklinjao, psovao i mlateći uzdama po konjskim leđima pokušao da pokrene zapregu. Videvši da se krdo dugorogih goveda iskolačenih očiju i otvorenih gubica kao lavina obrušava prema diližansi, putnici su iskočili iz kola i koliko god su mogli brže, potrčali prema šumi.

Shvativši da je krdo sve bliže i bliže, vozar je konačno odbacio uzde.

– Ne vrag nosi i kola.... – procedio je sebi u bradu, skočio sa sedišta i energičnim pokretom ruke izvukao polugu kojom se zaprega prikopčavala

za diližansu. Odmah zatim potrčao je prema šumi. Istog trenutka kada su se oslobodili tereta konji iz zaprege su pojurili u paničnom strahu, bežeći najbrže što je moguće pred krdom u stampedu.

Pod naletom zahuktalog stada kola su zadrhtala i počela da se lome. Goveda su naletala na njih i cepala platnene i kožne delove oštrim rogovima. Na kraju su se cela kola opasno zaljuljala i prevrnula u stranu. Čula se samo lomjava drveta i mukanje goveda koja su se koprcala po krhkotinama.

Kauboji su počeli da kliču i pucaju u vazduh.

* * *

– Pa ja ne znam šta je sa vama? – praskao je Metju crven u licu kada su ga po drugi put posetili Gart i predstavnik kompanije „Vels Frago”. – Moji ljudi nisu inicirali nikakav stampedo! Prema obaveštenjima koja sam dobio, vaša prokleta kola su uplašila moju stoku. Vaš vozač je bio strašno bahat i neprastano pucao bičem! A goveda su moji ljudi terali iz prerije radi žigosanja. Pa to je poludivlja stoka koja se lako zaplaši... Vaši ljudi su izazvali stampedo, đavo ih odneo! I da znate da ću tužiti kompaniju za pretrpljenu štetu! Neka goveda su bila toliko isečena od krhkotina da sam morao da ih poubijam! Uostalom, ako je prolaz nekim putem tako nezgodan, stvar je vrlo jednostavna, zar ne? Ne treba ga više koristiti... – dodao je Metju zlura-

do i ledenim glasom „zamolio” posetioce da napuste njegov posed.

Naravno, sada je i Gartu i predstavniku „Vels Fargo” kompanije bilo jasno da ih je rančer lukavo izigrao. Pravio im je probleme i naneo veliku štetu, a oni nisu mogli ništa da dokažu. U takvim uslovima zvanična dozvola za put nije im mnogo vredela.

– Shvatio sam njegov plan, Holideje – govorio je Gart uzbuđeno. – On želi da preki put pretvori u pakao dug trideset milja! I to mu je donekle uspelo jer putnici već pričaju da je put kroz pašnjake nesiguran. Otkazuju nam rezervacije i opredeljuju se za železnicu iako smo daleko jeftiniji.

– Da, Metju je to dobro smislio – složio se Dok. – To je pametan čovak i zna da bez dokaza nećete moći ništa da mu prikažete. Možete dovesti čak i rendžere, ali ga to neće priterati u tesnac. Ako pak dočepate njegove ljude, angažovaće dobrog advokata da ih izvuče ili će im dobro platiti da prime krivicu na sebe.

– Neka je proklet, moramo nešto da učinimo! – uzviknuo je Gart šetajući nervozno po kancelariji poslovnice, zabrinut i nervozan zbog nemilih događaja. – U „Vels Fargu” podozrevaju da im je podvaljeno i još je sve neizvesno. U stvari, imaju mogućnost da otkazu ugovor ako im se nešto ne sviđa. Pretpostavljam da je to i razlog što konačni sporazum nije zaključen. Oni će pokrenuti i nebo i zemlju da izdejsvuju pravno i zakonsko rešenje, ali zaziru od upotrebe oružja. A ovo što se sada događa pretvoriće se u oruža-

ni sukob ukoliko ne učinimo nešto da to sprečimo – kazao je, a onda začutao i zamišljeno odmerio Doka.

– Holideje, vi znate Metjua i imate mnogo više razloga da ga mrzite nego svi mi. Možete li nečega da se setite?

Džordžijanac je neko vreme razmišljao, a onda upitao – Kada bi trebalo da prođu sledeća kola?

Gart pogleda u red vožnje.

– U petak. To je tri dana od danas. A zašto? Hoćete li da budete pratilac tih kola?

Dok odmahnu glavom.

– Ne! Ali mislim da bi se isplatilo ako bih uzeo nekoliko poverljivih ljudi i izjahao pred diližansom kao neka vrsta prethodnice ili čistača puta.

Gart ga je zbunjeno pogleda, a on nastavi – U oba dosadašnja napada Metjuovi ljudi bili su spremni u zasedi i samo čekali da se diližansa pojavi, zar ne? To znači da tačno znaju red vožnje. Kako su došli do tih informacija, to sada nije bitno. Ali, smeo bih da se kladim da će za petak nešto pripremiti. Ne previše rano, već neposredno pred nailazak diližanse. Ima malo mesta gde nam mogu pripremiti iznenađenja, a da ne budu primećeni, nije li tako? Sa obe strane puta je ravna prerija, osim dva kanjona srednje veličine kroz koja se mora proći. Dakle, treba motriti na teren neposredno pored puta. Ako uzmem tri čoveka i svi pođemo odavde u susret diližansi, a ne da jašemo ispred kola u istom pravcu, verovatno ćemo naići na ono što je Metju pripremio. Dakle, treba da bu-

demo spremni za svaku nezgodu pre nego što do nje dođe.

Gart klimnu glavom i nervozno zagrije donju usnu.

– Zvuči kao dobra ideja, Holideje.... ali opasna!

Dok se osmehnu.

– Sve što ima veze sa Metjuom je opasno— odvratio je. — Imajte u vidu da sve to što činim ne radim samo za kompaniju već i za sebe.

Naravno, Gart je pristao i Holidej je odmah krenuo da odabere ljude uz čiju pomoć će osujetiti Metjuove paklene planove. Vrlo brzo je odabrao grupu prekaljenih vozara i pratilaca koji su iza sebe imali mnoge ozbiljne sukobe i opasne situacije. Posle kratkog dogovora poveo ih je ka putu koji su svi zvali „prečica”.

Naišavši na poznati predeo kojim je pre nekoliko nedelja prošao, preplavile su ga setne uspomene. Koliko će još ljudi izgubiti život zbog nečije bolesne žudnje za bogatstvom i vlašću? Činilo mu se da neki ljudi nikada neće dovoljno odrasti da shvate besmisao ovakvog nadmetanja i dokazivanja.

Podelio je grupu tako što je dvojicu, Klajda i Dakotu, poslao na levu stranu, dok je on sa trećim zvanim „Tatica” pošao udesno. Na obema stranama nalazile su se grupe drveća, gomile kamenja kao i dva kanjona sa svojim skrovitim mestima koje je trebalo pročešljati. U daljini su videli nekoliko kauboja zauzetih poslom, ali pošto su pretresli nekoliko kosina, jedan kanjon i nekoliko malih šumaraka nisu našli ništa.

– Diližansa ne može biti daleko — kazao je Klajd zaklanjajući oči šakom, ne bi li na horizontu ugledao oblačić prašine koji za sobom dižu kola. — U stvari...eno je... mora da je to ona. Šta vi mislite?

– Biće da je tako — složio se Holidej, podižući se na uzengijama da bi što bolje video.— Trebalo bi da proverimo i drugi kanjon. Što brže. Možda mu je diližansa bliže nego mi.

Dao je znak ostaloj dvojici da im se pridruže pa su u punom galopu pojahali do drugog kanjona pošto je Dok sumnjao da postoje realne šanse a se tamo „nešto kuva”.

I bio je u pravu. Ovaj put su Metjuovi ljudi za „vruću tačku” izabrali baš to mesto. No, pre nego što su stigli do kanjona jahači su pojahali uz travnu padinu koja se penjala sve do ivice, a onda se ponovo razdvojili. Gusta i meka trava prigušila je svaki topot tako da su se bez problema obreli na prevoju i ugledali scenu zbog koje su se instinktivno mašili oružja.

Ispod njih, na jednoj uzanoj zaravni, Vern Deker je nadzirao rad šestorice ljudi koji su na grubo izgrađenoj platformi od stabala gomilali velike i teške komade stena. Platformu su pridržavali podupirači za koje su bili vezani konopci čiji je drugi kraj vodio do zaravni. Bilo je jasno da je povlačenjem konopca trebalo izvući podupirače i cela gomila stena bi se kao lavina sručila na put.

Diližansa se već videla u daljini. Dolazila je lagano se njišući, puna put-

nika koji su mirno dremali, nesvesni opasnosti koja ih je čekala.

Holidej nije znao da li su ovi banditi planirali da sruče gomilu kamenja na diližansu ili da samo blokiraju put. Bez obzira na to morali su da deluju veoma brzo pošto nije bilo vremena za gubljenje. Zato je da znak ljudima kako da se rasporede, a onda sjahao i pošao niz padinu sa puškom na gotovs.

Osetio je da mu se pod nogom odronio jedan kamen i namrštio se. To je značilo da će Deker sa svojim ljudima biti upozoren na njegovo prisustvo. Pošto nije imao izbora, hitro se uspravo i ispalio u vazduh metak iz „vinčesterke”.

Ljudi na zaravni su se iznenađeno trgli, pogledali uvis i mašili se revolvera. Holidej je ubacio metak u cev i opalio kada je metak iz Klajdove puške pogodio čoveka pored Dekera. Čovek je pao na leđa sa rukom na dršci revolvera. U međuvremenu je i Deker izvukao oružje, ali je Holidej ponovo opalio, pogodio tačno u cilindar kolta i tako Metjuovom glavnom revolverašu izbio oružje iz ruke. Ostali nisu ni pokazali volju da odgovore pošto su spazili Dakotu i „taticu” koji su se spustili niz padinu.

Diližansa je u tom trenutku ulazila u kanjon. Čuvši odjek hica vozar je pritegao vođice, a čuvar je uzeo pušku na gotovs.

– Nastavi vožnju ! – povikao je Holidej mašući. – Samo nastavi!

Vozač je pucnuo bičem i kola su još brže nastavila put.

Videvši da će diližansa nesmetano proći, Deker je skočio da dohvati konopac kojim se povlačio podupirač platforme sa nagomilanim stenama. Prozrevši njegovu nameru, Dok se odbacio sa stene na kojoj je stajao i svom težinom ga nogama udario u ramena. Pod težinom udara ovaj se sručio na zemlju dok je Holidej odbacio pušku, priskočio ivici zaravni, dohvatio konopac i preko ivice ga bacio u ambis.

Deker je polako seo brišući nadlaničnom prašnjavo i izgrebano lice.

– Ti? – promucio je okrećući se prema Holideju. – Živ si? – dodao je zgranut.

– Da, kao što vidiš, živ sam – odgovorio je Dok mirno. – Na tvoju nesreću.

– Imaš više života nego mačka – odvratio je hrapavim glasom. – Ali ovaj put je tvojoj sreći došao kraj – procedio je i podigao se s namerom da nasrne na Doka ne mogavši da zadrži gnev.

No, metak iz Klajdove dvocevke zviznuo mu je pored nogu. Naglo je zastao, okrenuo se i s mržnjom odmerio čoveka koji je nepomično stajao još uvek ga držeći na nišanu.

Za to vreme, Holidej je bacio kratak pogled u kanjon i videvši da je diližansa prošla opasnu zonu, kratko podigao ruku.

– U redu je, Klajde.... pusti ga. Ja ću to srediti.

Deker sevnu očima i neprijateljski se isceri.

– Baš bih želeo da vidim kako ćeš se srediti. Da je Keš hteo da me sluša ti bi se već odavno krčkao u paklu. Ali

nikada nije kasno – dodao je nameštajući opasač.

– I ja to mislim – dobacio je Dok.

– Na moju žalost, neću moći da ti uzvratim istom merom, ali...

– Nećeš ti meni ništa vratiti jer ću ti prosvirati metak kroz glavu, pseto nalickano! Ali prvo spusti tu pušku i pruži mi šansu.

– Da sam na tvom mestu ne bih se baš toliko grabio za to – umešao se Klajd.

Metjuov revolveraš se trže.

– Gle, a zašto, ako mogu da pitam?

– Zato što ti je protiv Doka Holideja ta šansa ravna nuli – dobaci Klajd hladno.

Deker odjednom vidno prebelede.

– Dok Holidej.... – promrmljao je sa nevericom.

– Ti si zaista... Dok Holidej?

– Da. I pružiću ti šansu koju si tražio, ali ne sada.

Revolveraš sa olakšanjem odahnu.

– Za sada – nastavio je Dok ne dajući mu priliku da još nešto kaže ili uradi.

– Za sada ću ti prirediti malu vožnju... nešto manju nego ti meni. Ti sa žutom maramom... – doviknuo je jednom kauboju koji je stajao pored platforme.

– Uzjaši konja i dođi ovamo. Ali pret hodno uzmi od tog „gospodina” moj časovnik i tabakeru.

Kauboju je nevoljno poslušao i iz Dekerovog džepa uzeo Holidejevu tabakeru i zlatan časovnik koje mu je ovaj oduzeo pre gonjenja u pustinji. Zatim je krenuo do grupe konja vezanih iza jedne stene i uzjahavši svoga, lagano prišao.

– Uzmi laso i veži ga za sedlo ! – naredio je Dok.

Kauboju je ćutke poslušao i upitno pogledao.

– A sada mi daj omču – kazao je Holidej ispruživši ruku..

Ovaj mu je poslušno pružio drugi kraj lasa: zgrabio je konopac i nabacio omču preko Dekerovih grudi i mišića. Zategnuvši je, odmakao se od revolveraša koji ga je užasnuto posmatrao kao da naslućuje šta namerava. I dalje ćuteći, Holidej je dojahao do kaubojevog konja, ošinio ga šakom po sapima i istovremeno ispalio u vazduh hitac iz puške. Konj je visoko poskočio, a trzaj lasa oborio je Dekera na zemlju. Životinja se zatim dala u bezglav trk vukući za sobom Dekera koji je kao lopta odskakao od sitnih stena i mnogobrojnog kamenja.

Samo nastavi tako ! – doviknuo je Džordžijanac kauboju – i ne zaboravi da te imam na nišanu! Ako se zaustaviš pre nego što stigneš do puta i vratiš se nazad dobićeš metak!

Kauboju možda nije najbolje čuo šta mu je Holidej naredio, ali je bez sumnje shvatio šta je njegova namera. I zato se, mamuzajući konja kao da ga đavoli gone, sjurio niz padinu do puta tumbajući za sobom Dekera vezanog na kraju lasa. Šef revolveraša se okretao, valjao, odskakao pri sudaru sa kamenjem i dizao za sobom otkinute žbunove trnja i trave. Stigavši do puta kauboju je napravio mali krug pri čemu je zakotrljao živi teret za sobom kao na nekoj velikoj vrteški, da bi se istom

brzinom vratio do platforme na vrhu padine.

Deker je ostao da leži na zemlji, iscepanog odela, izgreban, izubijan, tek upola svestan.... Stenjao je ne pokušavajući da ustane, ne trudeći se čak ni da podigne glavu. Bilo je očigledno da je ozbiljno izubijan.

– I ... kako ti izgleda? – upita Dok prilazeći. – A u pitanju je samo deo onoga što si ti meni priredio....

Ovaj samo tiho zastenja.

No, Holidej mu je prišao i snažno ga dograbio za ramena. Potom mu je podigao gornji deo tela i odvukao na ivicu platforme. Prisativši se kako su ga vukli od zapaljene Džefrijeve brvnare do „MM” ranča, on mirno gurnu Deke-
ra sa platforme. Teško telo je tresnulo na liticu koja se nalazila metar ili dva niže, a onda se skotrljalo na put poput krpene lutke.

Preplašeni onim što se događa, ostali ljudi sa „MM” ranča sve su pratili bez pokreta.

– Vi ćete sada da uklonite kamenje sa platforme – naredio im je Holidej.

Ljudi zažagoriše...

– Šta nije u redu? – upita Dok lede-
no.

Jedan brkati dugajlija se odvaži i pogleda ga u oči.

– Ali, mister... ta platforma može svakog trena da se sruši! U stvari... Deker nam je rekao da je tako napravimo...

Džordžijanac slegnu ramenima.

– Taj rizik morate da preuzmete – od-
vratio je ravnodušno. – I počnite od-
mah! Uklonite sve stene i kamenje i

rasporedite ih po padini. Ako se ma i jedan skotrlja...

Nije do kraja izgovorio rečenicu, a Metjuovi ljudi su već oprezno zakoračili na platformu. To je već bolje, pomislio je i seo na padinu.

Jedan mali deo računa je naplaćen.

To je bio znak da je obračun počeo.

X

Stojeći pred pisaćim stolom Metjua Keša na „MM” ranču, vozar „Vels Fargo” kompanije poznat kao Skelton „Flaša” grčevito je gužvao šešir u rukama i nervozno grizao donju usnu. Pred prodornim rančеровim pogledom njegove vodnjikave oči neprestano su bežale u stranu.

– Bilo bi bolje za tebe da je u pitanju nešto zaista važno, Skeltone – rekao mu je rančer kratko i odsečno. – Rečeno ti je da nikako ne dolaziš u blizinu „MM” ranča i da ne smeš biti viđen sa mojim ljudima.

Dok je Metju govorio, Skelton je neprestano klimao glavom.

– Računao sam da bi bilo vrlo korisno za vas da što brže saznate nešto, mister Metju. Inače, nikada ne bih rizikovao da dođem ovamo.

– Pa.... o čemu se radi? – presekao je Metju razdraženo.

– Mister Gart... – promućao je vozar. – Ima nameru da se preseli u Denver... odmah čim „Vels Fargo” potpiše ugovor.

Metju skoči i razdraženo lupi pesnicom o sto.

– Dovraga! Zar si došao samo zato da mi to kažeš?

Skelton je ustuknuo i instiktivno podigao ruke jer se uplašio da će ga Metju udariti. Progutaio je pljuvačku i sačekao da se rančer smiri.

– Ne... nije to sve – nastavio je bojažljivo. – U „Vels Fargu” su rekli da će do kraja nedelje sigurno potpisati taj ugovor.

– Zaista? – upita Metju zainteresovano.

– Naravno, mister Metju. Pošto je u to uveren, Gart će sledećom diližansom poslati svoj novac i dokumenta. A šalje i kćerku Sjuzan... Vi znate njegovu kćer?

Rančer preču njegovo poslednje pitanje i priđe mu bliže.

– Specijalna diližansa? – pitao je.

Mršavi vozar odlučno odmahnu glavom.

– Ne. Sjuzan će biti običan putnik pod lažnim imenom Vinters. U stvari, to je devojačko prezime njene majke – dodao je zbunjeno. – Znate... ovaj put sam dobio liniju za Denver i morao sam da se zakletvom obavežem na tajnost. Ali... pošto smo već imali neku saradnju po pitanju voznog reda, računao sam da će vam obakvo obaveštenje vredeti više od boce viskija.

Metju ga hladno odmeri i on u trenutku zadrhta. Upitao se nije li možda preterao i čelo mu se u trenu orosilo znojem. No, rančereove reči su ga smirile.

– Možda će biti tako.... Dakle, Gartov novac i njegova kći, je li? A ti si vozar?

Skelton je spremno klimnuo glavom.

– Dok Holidej će biti pratilac.

Metjuove usne se razvukoše u ružnu grimasu.

– To je već nešto... Vern Deker će biti strašno zadovoljan kada ovo čuje. Od sukoba sa Holidejem pre dve nedelje još nije u stanju da jaše. Dakle... ipak si dobro učinio što si došao ovamo, Skeltone. Postaraću se da budeš nagrađen.

Čovečuljak se nesigurno nasmeši.

Bio je to pohlepan ali istovremeno i uplašen pogled izdajnika.

* * *

Na stanici Springtajm diližansa za Denver zadržavala se obično pola časa, tek toliko da se promeni zaprega i putnici prezagaje i osveže pićem. No i to je bilo dovoljno da Dok Holidej promeni plan i na mestu čuvara ostavi Klajda koji je tim kolima došao iz Vorbone-ta. Istina, to se desilo slučajno i mimo njegove volje ali sudbina je umešala svoje prste i promenula predviđeni tok događaja. Naime, diližansom kojom je putovala Sjuzan Gart, doputovao je i gospodin Kliv Porter, čovek sa kojim je Dok nekoliko nedelja ranije odigrao žestoku partiju pokera prilikom koje je dobio hiljadu dolara.

Čim ga je ugledao mister Porter mu je prišao, ljubazno ga pozdravio i predložio revanš.

– Žao mi je što vas moram odbiti, ali nemam novac za tu partiju.

Kliv Porter se osmehnu.

– To uopšte nije odlučujuće, mister Holideje. Od vas ću drage volje primiti i priznanicu. Molim vas, učiniti mi to i omigućite mi priliku za revanš. Osim toga, naš kockarski kodeks je u tom pogledu jasan i

Dok se zamislio. Diližansa se zadržavala samo pola časa a to nije bilo dovoljno ni za zagrevanje. Ako bi se odazvao izazovu morao je računati na dugotrajnu partiju od nekoliko česa-ova jer je Porter bio žilav protivnik. Sa druge strane, bio je obavezan da zameni Klajda koji je pratio diližansu još od Saut Springsa. Sledeće mesto gde se obično menjala ekipa bio je Springtajm, ali ovoga puta je vozar zamenjen još u Vorbonetu pa je na vozaarskom sedištu sedeo mršavi Skelton na koga je Holidej gledao sa podozrenjem. Tim pre je trebalo da smeni već umornog Klajda. Ipak, poziv na revanš bio je pitanje časti za svakog kockara i on nije mogao da ga odbije.

Zato se na brzinu dogovorio sa Klajdom da nastavi službu do Denvera a on je, čim je diližansa u oblaku prašine zamakla za obližnji brežuljak, seo za sto naspram Kliva Portera.

– Čip je dolar? – upitao Porter pošto je izmešao karte. – Počinjemo?

– Naravno – odvratio je Dok i presekao.

Igra je počela i igrači su zaronili u svoj svet.

Za to vreme je Klajd dremuckao na vozarevom sedištu, pospan i umoran od dugotrajnog putovanja. Diližansa je tutnjala starim utabanim šumskim putem koji je vijugao kroz brda ka

jednom od viših prevoja Sijere. Vozar Skelton je bez prekida pio iz zemljanog krčaga i Klajd se čudio kako tako pijan još nije pao sa sedišta. Doduše, pričalo se da Skelton vozi bolje pijan nego trezan i sada je imao prilike da se uveri u tako nešto. U svakom slučaju, taj ćutljivi mršavko je bez greške vozio šestopreg uzanim planinskim putem, s vremena na vreme prinoseći ustima krčag sa viskijem

Klajd nije čuo pucanj. Osetio je samo udar u desnu stranu grudi koji ga je digao sa sedišta i ugledalo tlo koje mu se približavalo. Odmah zatim došao je onesvešćujući udarac: osetio je kako leti kroz vazduha, a onda se kotrlja. Potom se sve oko njega okrenulo posle čega je utonuo u mrak.

Pre nego što se onesvestio čuo je još nekoliko pušćanih hitaca i kao kroz maglu video Skeltona kako grčevito skače sa sedišta i pada pored diližanse. Posle toga se sve ugasilo.

Kada je došao svesti ugledao je neke mutne siluete koje mu prilaze i onda.... onda ga je preplavio talas jakog, razlamajućeg bola. Počeo je da opipava telo i brzo napipao zavoj na grudima. Bio je ranjen i neko ga je previo. Digao je pogled do zabrinutih putnika okupljenih oko njega.

Dve žene su plakale, a jedan Englez u polucilindru pokušavao je da ih umiri. Trgovački putnik, kauboj i ćutljivi čovek u tamnom sa doktorskom torbicom u rukama. Brižno su ga odme-ravali.

– Budite mirni, prijatelju – rekao je čovek sa torbicom.

– Ja sam doktor Lejsi i pokušao sam da vam pomognem. Dobili ste metak u rebra ali srećom, rana je potpuno bezopasna. Izgubili ste dosta krvi, a sada je krvarenje prestalo.

– Šta se, do đavola, desilo? – zapitao je Klajd.

– Razbojnici. Napali su iz zasede...

– Kako je vozar?

– Mrtav! – odvratio je lekar kratko.

– Kuršum ga je pododio tačno među oči.

– Grom i pakao! A ... mis Gart?

– Oteta!

– Gospode bože... – uzdahnio je Klajd i ne obazirući se na lekareve opomene pokušao da ustane. – Koliko dugo sam bio bez svesti?

– Više od jednog sata. Samo.... ako ne budete mirovali ostaćete bez svesti jednom za svagda.

– Do đavola sa tim, doktore! – odvratio je Klajd. – Moram da se vratim na stanicu i obavestim kompaniju – Čoveče – obratio se kauboju. – Osedlaj mi jednog konja iz zaprege! Pohitaj, jer nemam vremena za gubljenje!

– Ali... vi ne smete... – zaustio je lekar. – To je....

– Smem i moram! – prekunuo ga je Klajd oštro.

– Zar ne shvatate da se radi o životu i smrti? Sjuzan Gart je u rukama bandita....

Desetak minuta kasnije Klajd je jahao putem kojim je diližansa došla. Grčio je lice od bola, ali nije želeo da odustane

Morao je što pre stići do stanice Springtajm.

Dok Holidej je spustio karte na sto i pogledao prilično veliku gomilu novca ispred sebe. Od početka igre dobijao je polako ali sigurno tako da je njegov saigrač Kliv Porter ponovo izgubio gotovo devet stotina dolara.

Sada ga je posmatrao sa uzdržanom ljutnjom i razmišljao da li da nastavi dalje.

– Karta me očigledno neće – rekao je najzad.

Holidej se osmehnuo – Karta ili nešto drugo? Ako hoćete možemo prekinuti i zakazati za...

Zaćutao je ugledavši u tom trenutku jahača na zapenušenom konju koji se zaustavio pored privezišta. Jedva je poverovao kada je malo bolje osmotrio pridošlicu i video da je u pitanju čuvar diližanse Klajd. To je moglo da znači samo jedno: desila se nesreća.

Nekoliko sekundi kasnije u prostoru je utrčao Klajd, bled i zadihan. Imao je još toliko snage da se skljoka na stolicu i bez daha izusti – Prepad.... Napali su nas. Skelton je... on je mrtav, a novac ukraden.

Holidej je priskočio i uhvatio ga za ramena.

– A mis Gart? D li je živa i ... zdrava?

– Jeste... bar mislim. Ali... – Klajd je zastao da uzme dah i koliko – toliko se povрати. – Ali ona je oteta! Razbojnici su je kidnapovali.

Holidej se sledio.

– Pa kako si to desilo? Šta si ti radio?

– Napali su nas iz zasede. Ja sam prvi pogođen, a odmah za mnom oduvali su i Skeltona – objasnio je Klajd.

– Kada sam došao k sebi imao sam šta da vidim: diližansa izlomljena kao da je razneta eksplozijom, Sjuzan Gart oteta. Saznao sam da ih je bilo pet, a u gustišu pored puta možda još dvojica. Oljačkali su putnike, uzeli s im stvari od vrednosti, a onda eksplozivom razvalili pregradu u podu i uzeli kovčeg sa novcem. Pre nego što su odjahali, njihov vođa, jedan krupan čovek, maskiran i nekako ukrućen kao da mu smeta određena povreda.... eee, taj je dograbio devojkicu i za tili čas podigao na konja ispred sebe. Odlazeći, poručio je Gartu da ne preduzima ništa „dok se oni ne oglase”. Posle toga su nestali...

– Prokletstvo – promrmlja Dok.

– A ja sam ovde sedeo i igrao poker! Kakav maler! Nikako nisam smeo dopustiti da se ovo dogodi... – konstato-
vao je. – Arči ... – doviknuo j vlasniku stanice – dovedi mog konja!

Ništa ne govoreći, Arči odjuri prema štali. Za to vreme Holidej je uzeo vinčesterku, nekoliko kutija rezervnih metaka, nešto vode i malo hrane. Pritom je pogledom okrznuo Portera koji je još uvek mirno sedeo za stolom. Shvativši da mu duguje bar objašnjenje, on dobaci.

– Kao što vidite, ja moram da idem, mister Portere. U pitanju je život jedne žene što je mnogo više od partije pokera.

– Naravno – odvratio je ovaj klimnuvši glavom, skoro srećan što je našao

opravdanje za prekid. – Sledeći put ćemo završiti partiju.

– Svakako – odvratio je Holidej izlazeći.

Nekoliko trenutaka kasnije tutnjao je prema brdskom prolazu.

IX

Razbojnici se nisu trudili da sakriju trag u planini pa ga je Holidej pratio bez problema. Pomislio je da je u pitanju ili klopka ili preterano samopouzdanje i bio veoma oprezan, ne ispuštajući vinčesterku iz ruku. No, nije naišao ni na kakvu opasnost i relativno brzo stigao do vrha prevoja. Tu se trag gubio, bolje reći mešao sa mnoštvom različitih tragova ljudi i goveda.

Zustavio se i nekoliko trenutaka osmatrao okolinu. Onda je shvatio zašto banditi nisu gubili vreme da zametnu trag u planini. Jer, pre ili posle izašli bi u otvorenu preriju pošto je postojao samo jedan put kojim su se ovim krajevima decenijama kretali i ljudi i goveda.

Izvadio je cigaru iz tabakere i kada je povukao prvi dim, osetio je prijatno opuštanje. Razmišljao je o onome što mu je Klajd ispričao o samom prepadu i načinu kako je izvršen. Bez sumnje, zaključio je posle izvesnog vremena, napadači su bili obavešteni o vremenu prolaska kočije, njenom „dragocenom” putniku, ali i zlatu koje je utovareno u najvećoj tajnosti. Vozar Skelton je ubijen i nije mogao da svedoči, ali šta ako je baš on izdao...? Holideju se taj mršavi čovečuljak koji je stalno sklanjao

pogled u stranu uopšte nije svidao. Možda je...

Pomalo nervozno je odbio dim. Možda, možda... sve su to bile samo pretpostavke. Trebao mu je neki jači dokaz za sve što je naslućivao.

Naime, rečeno je da je napadače vodio krupan čovek sa maskom „koji se kretao nekako ukrućeno, kao da je nedavno povređen ili ranjen”.

– Vern Deker! – promrmlja Dok glasno. – Sto mu gromova, to bi mogao biti on! Samo bi Metju bio na dobitku ako bi oteo Sjuzan Gart, zaključio je. Da, to je karika koja mu je nedostajala. Sa Sjuzan u rukama Metju bi mogao da „pritisne” Garta i natera ga da ubedi „Vels Fargo” da odustane od „prečice” preko njegovog ranča. Da, tako je! A Skeleton je bio taj koji je prodao celu stvar. Sada se tek setio da su Dakota i Klajd primetili kako se mršavko više nego ikada troškari po salunima...

Razmišljao je o svemu nekih dvadesetak minuta zureći u otvorenu preriju. Nepunih petnaestak milja prema jugoistoku nalazila se severna granica „MM” ranča. Možda je trebalo da odjaše i proveriti svoje sumnje za koje je verovao da su tačne ali bez dokaza... A bez njih ništa nije mogao. Osim toga, pokazao se nedovoljno oprezan na dužnosti i nedorastao obavezi koju je sam sebi nametnuo.

Zato je na ovo gledao kao na šansu da se rehabilituje i osveti napadačima.

Morao ju je iskoristiti čak i po cenu da izgubi život.

Prevalio je put pred sobom bez problema i nalazio se na osmatračnici sa

koje je, nakon kraćeg posmatranja, shvatio da su sve njegove slutnje osnovane. Rukom je razdvojio grančice malog žbuna pred sobom i nastavio da prati pogledom kako čovek koga se sećao po nadimku Rio, spaljuje na maloj vetri pet maski za lice načinjenih od tamne tkanine slične džaku.

Video je, takođe, umorne konje u koralu koji su u svemu odgovarali opisu putnika diližanse. Trgao se kada su se vrata spavaonice otvorila i otuda šepajući izašao Vern Deker. Snažni Metjuov revolveraš imao je zavoj preko lica i nosa slomljenog prilikom vuče na obronku kanjona i hramao je na levu nogu.

Dok je ustao, pažljivo otpuzao do mesta gde mu je bio vezan konji i iz futrole izvukao „vinčesterku”. Proveo je da li je magacin pun, još jednom pregledao kolt i popunio prazna mesta u opasaču. Onda je stavio još šaku metaka u džepove jakne i krenuo....

Pognut u struku i sa puškom u ruci oprezno je obišao oko gomile stena. Došavši do kraja kamenjara, potrčao je do grupe drveća koje je od drvene kolibe bilo udaljeno oko pedesetak metara. Međutim, Deker se slučajno okrenuo kako bi izbegao dim otvorene vatre i ugledao ga.

– Holidej! – povikao je i krenuo rukom ka oružju. Trčeći prema kolibi koliko god je brže mogao pokušao je da zapne oroz.

Za to vreme Dok je kleknuo, pažljivo nanišanio puškom i ispalio hitac na Dekera. Snažni revolveraš je trčao u

cik – cak nastojeći da se na svaki način dočepa zaklona.

Holidej je u međuvremenu okrenuo prema Riu koji je izronio iz zaklona od dima i počeo da puca. No, Dokov metak pogodio ga je tačno u srce. U trenutku se činilo kao da se zaledio, onda je ispustio pištolj i razrogačenih očiju tresnuo na zemlju. Kratko odahnuvši, Džordžijanac je preneo nišan na Dekera koga je od vrata brvnare delilo svega nekoliko koraka.

Prvi hitac pogodio ga je u nogu tako da je poklekao, ali je ipak ostao na nogama. Drugi se zaustavio u ramenu što je prisililo revolveraše da zastane i držeći se rukom za ranu iz koje je šikljala krv, krajnjim naporom podigne revolver i upravi ga prema svom protivniku.

Pošto nije imao izbora, Dok je opalio još jednom. Ovoga puta kuršum se zaustavio negde blizu srca. Ogromno Dekerovo telo kao da se zaustavilo u hodu, ljuljalo se tamo–amo nekoliko trenutaka, a onda polako kliznuo na zemlju.

Dok mu je hitro prišao. Odmah je video da je stvar gotova i da su u pitanju revolveraševi poslednji trenuci.

– Devojka, Dekere? – zapitao je zadihano. – Gde je devojka?

Ovaj ga je posmatrao poluukočenih očiju i kratko se nakašljao. Tek kada ga je Dok prodrmao i još glasnije ponovio pitanje, lagano je otvorio oči i prokrkljao – Idi ...u pakao! – izustio je, a onda se ponovo zakašljao pljujući krv.

Holidej se podigao i sačekao nekoliko trenutaka. Nedaleko od Dekera ležalo

je nepomično Riovo telo. Uzdahnuo je; tako je valjda moralo da bude. Račun sa Dekerom je izravan, pomislio je, a zatim se osvrnuo oko sebe i pogledao u pravcu Metjuove kuće. Tamo je vrvelo od ljudi jer su svakako čuli pucnjavu. Bilo bi bolje da se što pre udalji jer drugo ništa nije mogao: da pokuša prodor u glavno dvorište gde rančera čuvaju brojni ljudi bilo bi pravo samoubistvo.

Umorno je uzjahao konja i poterao ga u trk. Morao je pobeći odavde, a onda smisliti plan kako da spase devojku pre nego što joj Metju učini neko zlo.

XII

Vabonet, dva dana kasnije.

Dakota Hejns i „Tatica” Moran su se pripremali da izvrše smenu na diližansi za El Paso. Sa čuđenjem su se zgledali jer je Gart u razgovoru sa Holidejem počeo da viče što je za njega bilo sasvim neouobičajeno.

– Ne prihvatom nikakva izvinjenja, Holideje. Vi znate šta vam je dužnost pogotovo što ste bili svesni činjenice da je u pitanju specijalan zadatak! Ukolima su bili moja ćerka i moj novac! I šta je bilo? Niste sačuvali ni jedno ni drugo!

Dok je sa mukom obuzdavao ljutnju. Iako je razumeo starčev bes, nikada nikome nije dozvoljavao da na taj način razgovara sa njim.

– Nije fer da me tako optužujete, mister Garte. Niko nije mogao da pretpostavi šta će se desiti, zar ne? Uostalom, Klajd je bio na dužnosti, a on nije mačji kašalj.

– Naravno da nije mačji kašalj, ali je bio umoran! I naravno da mu je pažnja popustila. A što se tiče toga da li je neko mogao da pretpostavi šta će se desiti... ja kažem da je mogao... I to baš onaj koji je otkucio šta diližansa nosi.

– Ako mislite na Skeltona...

– Ne, ne mislim na Skeltona. Sumnjali smo da je taj čova Metjuov doušnik, ali njegova smrt pokazuje da to nije tačno. Niko ne bi ubio svog doušnika i time se lišio korisnih informacija. Izdajnik je neko drugi... – rekao je Gart upiljivši se u Džordžijanca. – Možda baš neko ko je izbegao da bude u kolima u momentu napada.

Holidej se jedva uzdržao da mu ne odbrusi i smireno upitao – Vi očigledno sumnjate na mene, mister Garte. Ali budimo razumni. Šta bih ja dobio ako bi se pridružio Metjuu?

– Šta biste dobili? Otkuda ja mogu da znam kakvu ste pogodbu sa njim zaključili? Ha, možda vam je obećao lavovski deo plena! U svakom slučaju imam dovoljno godina i video sam svašta, odnosno, znam da svaki čovek ima svoju cenu.

– Ne baš svaki, mister Garte – primetio je Holidej ozbiljno.

– Ja nisam žutokljunac i jasno mi je kolika je moć novca, mister. Uostalom, možda Metju uopšte nije ni umešan u prepad! Možda ste sve organizovali vi i Deker pa ste ga onda uklonili kao neprijatnog svedoka i sve uzeli za sebe. Kada je u pitanju novac sve je moguće!

Holidej je prebledeo od ljutine i namrštio se.

– Do vraga, Garte, vi zaista preterujete. Odlazim da ne bih i sam pao u vatru. Vraćću se kada se ohladite – dobacio je i krenuo prema otvorenim vratima kancelarije.

No, Gart je pojurio za njim i uhvatio ga za ruku.

– Stanite! Odavde možete otići samo u zatvor! Vas dvojica – dodao je uzbuđeno obraćajući se „Tatici” i Dakoti – držite ovog čoveka na nišanu i zatvorite ga negde dok ne dođe neki šerif ili rendžer! Odmah ću ih pozvati...

Holidej je istrgao ruku i u nedoumici pogledao dvojicu ljudi sa kojima je do juče radio.

– Lud je je – rekao je tiho.

– Držite ga! To je naređenje! – povikao je Gart i pružio ruku da ponovo dohvati Holideja.

Prisiljen da reaguje, Dok se okrenuo, udario starog po ispruženoj ruci i snažno ga odgurnuo. Zateturavši se, Gart je udario glavom o zid i ošamućen kliznuo na pod.

– Ne mešajte se! – dobacio je Džordžijanac dvojici pratilaca kola držeći ruku na dršci kolta.

– Grom i pakao, Dok, nije trebalo da budete toliko grubi sa starim! – pobunio se Dakota. – Uznemiren je zbog Sjuzan, za ime božije. Morate to da razumete.

– Nemam nameru da stojim i slušam kako me neko vređa, bez obzira o kome se radi – odvratio je Holidej, munjevito izvukao revolver iz futrole i uperio ga u Dakotu. Ruke dalje od oružja, ljudi!

Ako ste čuli za mene znate da se u ovakvim stvarima ne šalim!

Dakota jedva primetno klimnu glavom. Zaustavio se u pokretu i malo podigao ruke, dajući do znanja da je poslušao Holidejev savet.

– Bežanjem ćete samo pogoršati svoj polazaj – dobacio je „Tatica” koji je bio mnogo hladnokrvniji.

Dok glasno uzdahnu.

– Valjalo ili ne, nemam nameru da stojim, slušam kako me nazivaju ružnim imenima i čekam da me hapse. I nemojte se mešati u ovo, molim vas. Rekao sam da sam nevin i to ću i dokazati. No, bilo bi dobro za svaki slučaj skinete opasače. Ne znam šta vam može pasti na pamet...

Dvojica ljudi ćutke poslušашe i opasači sa treskom lupiše o drveni pod.

– Tako je već bolje – dobacio je Dok i idući unazad krenuo ka izlazu. U tom trenutku Gart se jaučući lagano podigao sa poda. No, Holdej ga nije ni pogledao. Izašao je napolje i zalupio vrata za sobom.

– Za njim! – viknuo je Gart krenuvši prema stolu sa oružjem teturajući se. Ipak, uspeo je da dogradi jednu skraćenu dvocevku, ali se sudario sa Dakotom koji se zbunjeno okrenuo ne znajući šta da radi. No, nekako je uspeo da otvori vrata i nanišani prema Holideju koji je žurno odmicao, kao prilepljen za konjski vrat.

Hici su odleteli daleko iznad glave i poremetili uobičajenu tišinu.

Što se Doka tiče, on se nije uplašio. Samo se osvrnuo, ispalio dva metka prema zgradi i već sledećeg trenutka

prozori su zazvečali. Gart je ljutito opsovao pitajući se da li da pokuša još jednom...

Ali čovek iz Džordžije je već bio van domašaja.

Ljut zbog svega, stari se okrenuo i osuo paljbu na ljude.

– Šta ste se tako ukupili? I zašto niste pucali ranije?

– Pa ... sve se desilo tako iznenada ... – promrmljao je Dakota zbunjeno. – Ko bi pomislio da će...

Odnekud je u poslovnicu dotrčao i detektiv Džim Hjum sa revolverom u ruci.

– Holidej... – rekao je Gart čim ga je ugledao. – Bili ste u pravu, Džime. On je sasvim sigurno umešan u otmicu.

– Ja u to ne mogu da verujem – kazao je „Tatica”. – A ti, Dakota?

– Ne znam ni sam. Ipak, zapretio nam je oružjem i pobegao što baš ne ide u prilog tvojoj tvrdnji.

– Ne brinite, uhvatićemo ga – dobacio je Džim Hjum. – Vas dvojica formirajte poteru – naredio je i brižno osmotrio Garta. – Nije trebalo da dozvolite da vas obuzmu ljutnja i očajanje, Garte. Da ste se uzdržali, on bi sada bio naš. Ovako smo ga na vreme upozorili....

Dva pratioca kočije se udaljiše bez reči. Još nisu mogli da veruju u ono što se dogodilo i u Holidejevo iznenadno bekstvo.

* * *

– Ali... ja jednostavno ne razumem šta se desilo, Dok – kazala je očajna Meri Samers, zureći zbunjeno u Holi-

deja. – Otkuda vi ovde, sami, bez vaše diližanse? I čemu tolika žurba? Zašto tražite da tata i ja lažemo nekoga ko nešto upita za vas? Zašto to važi čak i za ljude i našeg preduzeća?

– Sada ne mogu da objašnjavam. Ali, moram da dobijem jednog odmornog konja i nešto hrane i municije. I jednu dodatnu čuturicu ako imate.

– Hm... došli ste u vrlo nezgodno vreme, Dok – kazala je Meri još uvek se mršteći. – Baš očekujemo da nam stignu poručene namirnice tako da su nam rezerve veoma male. Ista stvar je i sa municijom. I u najbolja vremena tata nije držao u kući toliku količinu metaka.

– Do vraga, ali ja moram da imam to što sam vam rekao i to brzo! – presekao je Holidej.

– Koji je đavo ušao u vas, Dok? – zapitala je Meri. – Nervozni ste i na kraju nerava od umora. Vama treba odmor i opuštanje, zar ne? Dakle, mislim da bi bilo najbolje da ostanete ovde i malo ostanete.

– Nemam vremena za odmor – prokundao je Holidej. – A gde je Džed?

– Dva konja su odlutala u preriju pa je pošao da ih potraži. Ali, Dok, zar ne možete da mi kažete...

– Rekao sam ono što želim da kažem – prekinuo je odlučno. – Mogu još da dodam da nepravdu i vređanje neću da trpim ni od koga pa ni od Volta Garta.

Izuzetno bleđ, a tako je izgledao samo kada je bio veoma ljut, Dok je prošao pored devojke i otišao u kuhinju. Zgrabio je praznu vreću koja je visila na zidu i stavio u nju nekoliko

konzervi, tek rasečen hleb, nešto kafe, šećera i poslednji komad slanine koji je našao. Tome je dodao nekoliko jaja, malo krompira i šargarepe.

Meri je stajala na vratima ne verujući svojim očima.

– Ali... rekla sam vam da nemamo dovoljno hrane! Šta vi zamišljate, Dok? Prosto ne mogu da ...

Holidej ispruži ruku kako mu se ne bi približila.

– Sklonite se, Meri.... molim vas! Ovo je pitanje života, smrti i ... časti! – procedio je, otvorio orman i iz njega izvađio tri kutije municije. Zatim je izašao u dvorište, skinuo sedlo sa svog konja pokrivenog penom i poneo ga prema koralu sa konjima, držeći u drugoj ruci vreću sa hranom.

Još uvek ne verujući svojim očima, Meri je pošla za njim. No, nije mogla da učini ništa kako bi ga sprečila da odabere i osedla jednog snažnog, mrkog pastuva. Bio je to konj njenog oca, najbolji u stanici.

– Ako uzmete toga konja, tužicu vas vlastima kao konjokradicu – doviknula mu je.

On se glasno nasmejao.

– To mi je poslednja briga! – dobacio je, okrenuo se u sedlu i dobacio joj umirujući osmeh. – Ima mnogo stvari koje ne biste mogli da shvatite i zato vam sada ništa ne govorim. Ali pošto se može desiti da se više nikada ne vidimo, draga Meri, zapamti dobro da Dok Holidej nije nevaljalac i da nikada nije bio niti će biti pljačkaš... Na glavi imam drugih grehova, ali.... ova dva si-

gurno ne. I... nemojte me sećati po zlu, ako to možete.

– Holideje! – povikala je Meri potrčavši. – Za ime boga, stanite!

No, on je samo mamuznuo konja i porurio.

Očajna i potpuno zbunjena, ne znajući da li da se ljuti na ovog neobičnog čoveka ili da ga žali, ona je utrčala u kuću i zgrabila tešku pušku „šarpovku” koja je visila na zidu iznad vrata. Sa puškom u ruci istrčala je napolje i pogledala za Dokom koji je brzo odmi-cao.

Podigla je pušku do ramena, a onda je lagano spoustila.

– Šta se do vraga ovde događa? Ko je odjahao na mom mrkovu?

Čivši glas svoga oca, Meri se trže. Odmah zatim Džed Šamers se pojavio iza ugla zgrade vodeći sa sobom dva odlutala konja. Videvši Meri sa puškom zaprepašćeno je odmerio. No, već u sledećem trenutku devojka je odbacila oružje i poletela mu u zagrljaj.

– Šta je, Meri? – izustio je zadihano. – Šta se desilo, kćeri moja?

Glasom isprekidanim jecajima, ona je počela da govori – Nećeš moći da poveruješ, tata. Ni ja ne bih mogla da nisam videla i čula... Holidej... ne razumem kako se to desilo ali... nekako se ipak desilo. Znaš, Holidej je postao... zao!

Dok je jahao „pozajmljenog” mrkova laganim kasom. Bio je vrlo oprezan jer se nalazio na teritoriji „MM ” ranča. Smislio je smeo i, koliko mu se činilo,

lukav plan i verovao da će uspeti. Iako je stvar bila prilično rizična nije imao izbora.

Kada je odjeknuo pucanj bio je iznenađen samo toliko što mu je tane fijuknulo tik pored glave. Skrenuo je mrkova sa puta i zaustavio se iza jednog kedra. Našavši se u zaklonu, ubacio je metak u cev „vinčesterke” i ispalio hitac u pravcu stena odakle je procenio da je tane doletelo. Nekoliko trenutaka kasnije odjeknula su još četiri hica i kuršumi su se zarili u stablo, zasipajući ga gomilama iverki. Okrenuo se u sedlu, hitrim okretom ubacio metak u cev i ugledao dvojicu koji su, držeći ga na nišanu, izlazili iz žbunja.

– Ruke uvis! – povikao je jedan.

– Samo lagano i bez podvale.... I drži ruke dalje od obarača.

Pretpostavljajući da su strelci postavljeni svuda oko njega, učinio je onako kako mu je naređeno. Namrgođenih lica, Metjuovi ljudi su mu prišli pomno prateći svaki pokret. Jedan mu je izvukao revolver iz futrole, a drugi naredio da preda pušku. Čutke ih je poslušao i uradio onako kako su tražili.

Jedan visoki Meksikanac za koga će kasnije čuti da se zove Pasakal, obratio se omalenom čoveku bez jednog uha.

– Hauvi, dovedi konje. Povešćemo mister Holideja na ranč. Gazda će sigurno hteti da ga vidi... Karlose, zaveži mu ruke za sedlo.

Čovek sa sombrerom na glavi prišao je Doku i iz džepa izvadio komad kaišasto isečene kože.

– Ne pokušavaj ništa, senjor – upozorio ga je Paskal odmerenim glasom.
– Ne želimo da te ubijemo.

Ozbiljnog izraza lica Holidej je dopustio Karlosu da mu veže ruke za jaku sedla. Desetak minuta kasnije, mrkov je kasao ka udaljenoj kući na „MM” ranču, vezan za Paskalovog konja. Karlos i ostali ljudi iz zasede pratili su ih sa strane i pozadi kao straža.

Pre nego što su stigli do glavne zgrade, sa dva usputna osmatračka mesta pridružila su im se još dvojica. Jednog od njih Paskal je poslao napred kako bi obavestio rančera o njihovom dolasku.

Keš Metju ih je sačekao stojeći na prostranom, pokrivenom tremu i odbijajući dimove iz tankog tompusa.

– Drago mi je što se ponovo vidimo, Holideje – dobacio mu je kada se grupa zaustavila ispred trema.

– Dobro je kada je čovek iskren – odvratio je Dok i Metju se muklo nasmejavao, prišao Holidejevom konju i mirno ugasio cigaretu na njegovoj ruci.

Dok se snažno ugrizao za usnu ali je ipak uspeo da priguši jauk.

– Šta ti, kog vraga, tražiš na mom ranču? – povikao je rančer ljutito.

– I ne pričaj mi neke gluposti pošto me zanima samo istina. U protivnom, upotrebiću te kao pepeljaru. Jasno?

– Nemam šta da krijem – odvratio Džordžijanac mirno. – To vidiš i po tome što sam išao ne skrivajući se.

– To me baš i zanima. Zbog čega si došao na moj ranč kada znaš da ovde nisi dobrodošao?

– Stvar je prosta. Računao sam da ćeš me možda prikriti.

Metju zbunjeno pogleda u Paskala koji zamahnu rukom i udari Doka po licu.

– Budi malo jasniji, mister – upozorio ga je. – I ne pokušavaj da nas varaš. Gazada ti je već rekao da tako nešto neće trpeti.

On proguta pljuvačku trudeću se da se uzdrži.

– Rekao sam da sam pbegao ovamo i to je tačno – nastavio je mirno. – Zbog poslednje pljačke i kidnapovanja imao sam veoma neugodan razgovor sa Gartom i ljudima iz „Vels Farga”. Optužili su me da sam pomogao da prepad uspe.

– Metju se nasmeja.

– Gle, gle! To i ne bi bilo nemoguće... Pričaj dalje...

– Gart je bio strašno pogođen gubitkom novca i otmicom kćerke. Ne znam na osnovu čega je zaključio da sam ja bio u dosluhu sa Dekerom, ali je tvrdio da sam ga ucmeкао da ne bi morao da delim plen.

– Oho, ho... pa taj Gart uopšte nije ograničen! Ume da razmišlja i poznaje ljudsku prirodu – dodao je, ponovo pripalivši tompus. – I ? Šta je dalje bilo?

– Svega i svačega, ali najvažnije je da smo se posvađali. Došlo je do teških reči pa je on pozvao svoje ljude kako bi me razoružali i pritvorili. Hteo je da obavesti i rendžere. I tako... morao sam da pbegnem iz grada praćen kuršumima. Kada sam odmakao i zašao na pašnjake, napali su me tvoji ljudi.

Keš Metju se zamisli, očigledno sumnjajući u ono što je rečeno.

– A zašto si se, pored toliko drugih mesta na Zapadu, uputio baš ovamo?

Holidej slégnu ramenima.

– Sticajem okolnosti ili igrom sudbine našao sam se na istoj strani sa tobom. Malo sam razmišljao i doneo odluku. Ako me već optužuju da sam se udružio sa tobom, ne veruju mi ništa i hoće da me predaju rendžerima, onda je bolje da se i zaista udružimo. Koliko znam, na svom platnom spisku imaš gotovo stotinu ljudi.

– To je tačno... – odvrati Metju razvlačeći reči. – Samo... u tom računu ima jedna greška Holideje; ja ne želim da se udružim sa tobom. Mi nismo nikakvi prijatelji niti jedan drugome nešto dugujemo. Šta više, ti imaš dosta razloga da me mrziš.

– Ako misliš na ono trvenje zbog žice pre dva meseca..., to je bilo uglavnom upereno protiv Dekera. Kao što znaš, s njim sam izravnao račune.

– To svakako jesi – složi se Metju – pa sam mislio da ćeš želeti da se obračunaš sa mnom. Pa ja sam bio onaj koji te je naterao da pređeš pustinju bez hrane i vode.

– Tačno je da sam tražio priliku da ti vratim milo za drago – dobaci Holidej sa izrazom krajnje otvorenosti na licu. – Ali u ovom trenutku imam više neprilika nego što mi je potrebno.

Keš Metju protrlja rukom vrh brade. Očigledno je bio zbunjen Dokovim ubedljivim izlaganjem. Upitno je pogledao Meksikanca koji je učinio kratak

vodoravan pokret šakom preko grla. Njegovo značenje bilo je svima jasno.

No, Metju se premišljao, grickao usne i odbijao dim, a onda na kraju odmahnuo glavom. Znao je šta ljudi misle, ali se ipak ustezao. Naime, sada kada je Deker bio mrtav bio mu je potreban tvrd i odlučan čovek koji bi mogao da drži na uzdi bandu revolveraša, neko koga bi oni uvažavali zbog toga što je suroviji i bezobzirniji nego što bi oni ikada mogli da budu.

– Dakle, šta si odlučio, Metju? – upitao je Dok nestrpljivo. – Ako Gart pozove rendžere u pomoć, ovako izgubljen trenutak može skupo da me košta.

Metju je razmišljao još nekoliko trenutaka, a onda se obratio Meksikancu:

– Zatvori ga u podrum, Paskale... veži mu ruke i noge. Posle toga malo prošetaj do Ajron Ridža i Vorboneta i proveri šta je istina u ovoj njegovoj priči.

– Hej, čekaj malo! – usprotivio se Holidej. – Nećeš me zadržati ovde u zatvoru jer ću u tom...

– Zaveži, druškane! – povikao je rančer ljutito. – Vodi ga, Paskale – dobacio je, odbio dim i odlučnim korakom ušao u kuću.

* * *

Dok je praćen ćutljivim i prašinom pokrivenim Paskalom hodao prema velikoj zgradi ranča, Holidej je trljao podnadule i ukrućene članke na rukama. Meksikanac je pre nekoliko minuta ušao u podrum gde je bio zatvoren i nožem mu presekao veze. Ne progo-

vorivši ni reč podigao ga je na noge i pokretom glave pokazao prema stepenicama koje su vodile naviše, na blještavu svetlost dana.

Zaslepljen sunčevom svetlošću bolno je zatreptao: provesti dva dana u mračnom podrumu pa sada izaći na sunce, nije bilo nimalo lako. Paskal je, kako se činilo, bio rđavo raspoložen i grubo ga je gurnuo kada je zastao nastojeći normalno da hoda.

Pošto su stigli do prvog stepenika kojima se penjalo na trem, sa olakšanjem je odahnuo: ponovo je osećao da su ruke njegove, mada su mu noge još podrhtavale kao da su od gume.

Podigavši nogu na drugi stepenik, naglo se okrenuo i svom snagom raspalio Meksikanca po licu. Zaprepašćen, ovaj se zateturio unazad kako bi održao ravnotežu, dok mu je iz nozdrva jurnula krv. Uspeo je da ne padne, ali su mu noge i dalje podrhtavale.

Čim se pribrao, pokušao je da izvuče nož zadenut za pojas. Međutim, Dok nije čekao da ga ovaj napadne, već je tiho priskočio i snažno ga udario i lice. Prvo je odleteo nekoliko metara unazad, nekako čudno se zavrteo i svom težinom tresnuo na zemlju.

Holidej se okrenuo i ugledao je Metjuja kako sa zapetim koltom stoji na ulazu u kuću. No, to ga nije pokolerbalo. Naprotiv, mirno je prišao rančeru i dobacio – Dugovao sam mu nešto – kazao prolazeći pored njega. – Sada smo izravnali račune – dodao je znajući da mora da zadrži inicijativu i ne dozvoli protivniku da se pribere.

Metju je ćutao. Pokretom ruke pokazao je dvojici da dođu i odnesu Paskala, a onda je zajedno sa Holidejem ušao u svoju kancelariju, još uvek držeći šestometak u ruci.

– Dakle – rekao je posle kraćeg ćutanja – Paskal je proverio sve u vezi sa tobom, Holideje. Izgleda da za „Vels Fargo” vrediš oko osamsto dolara. Za tu sumu si ucenjen, živ ili mrtav. A rendžeri te traže zbog krađe konja i pljačke... verovatno misle na hranu i municiju koju si uzeo na Ajron Ridžu. Tu je i pretnja oružjem i sumnja da si učestvovao u kidnapovanju. Hmm... nisu ti baš prijateljski nastrojeni, ortače.

Pošto je Holidej još uvek ćutao, Metju slegnu ramenima.

– Ako mene pitaš, mnogi će pokušati da zarada tih osam stotina zelembaća.

– Mogao sam sve to da ti kažem i bez tri dana tamnovanja u onom groznom, zagušljivom podrumu. Nisam morao da budem vezan i ležim na prokletim vrecama krompira i luka.

Rančer se jedva primetno osmehnu.

– Čuj, čoveče, hoću da ti kažem nešto. Proverio sam te, ali nisam siguran da sam te pročitao. Jer sve to što se odigralo ne liči na mister Holideja, džentlmena, revolveraša i kockara. Znaš, ja sam i ranije čuo za tebe, ali sada sam se setio mnogih članaka koje sam pročitao ali i priča koje se pričaju o tebi od Džordžije do Kalifornije. Ne odgovaraj tvom stilu da pucaš na starog prijatelja i da se nasilnički ponašaš prema ljudima koji su ti spasli život, naročito ako je jedno od njih žena. I to mlada i lepa

žena...– kazao Metju ozbiljnim glasom i značajno ga odmerio.

– Osim ako nisam na to primoran – javio se Dok. – A ja sam bio primoran na tako nešto. Teškom mukom sam sradio Ria i Denvera i šta sam dobio za to? Optužbu i pretnju da ću biti zatvoren i predat rendžerima! Zaključio sam da je to previše i tačka. I kada su mi se bivši prijatelji i poslodavci isprečili na putu morao sam da pribegnem sili. Promenio sam se... Bolje reći, nisam hteo da trpim zbog tuđe gluposti.

Keš Metju je dugo proučavao lice ovog čoveka, ali ono je bilo potpuno isto: tvrdo i nepokolebljivo kao od kamena. Najzad je spustio revolver.

– U redu, Holideje. Pošto sam, u neku ruku, baš ja razlog što si ostao bez posla, nameravan da ti pomoignem. To znači da imaš mesto Verna Dekera.

– Odgovara mi. Pogotovo ako budem mogao da uzvratim šamar „Vels Fargu” i Voltu Gartu.

Metju živnu.

– Možda bi se to moglo udesiti. Kakav šamar si imao na umu?

Holidej slegnu ramenima.

– Iste onakve kakve si već izvodio: razna zavatlavanja sa kolima i putnicima na prečici, zasede...

– Niko ne može da dokaže da smo mi to radili – odbrusi farmer odsečno.

– Čuj, Metju, ako smo se dogovorili da radim za tebe, onda treba da se ostaviš svih tih prenemaganja... Znam da su tvoji ljudi napalu diližansu, mene ranili i oteli Sjuzan... Deker i Rio su to izveli, zar ne? Prema tome, ne glumi preda mnom nedužno optuženog.

Jasno? Ako u mene nemaš apsolutno poverenje zaboravićemo naš dogovor i ja ću krenuti dalje zaboravljajući da se ovde bilo šta dogodilo.

– Nisi u situaciji da tako postavljaš stvari! – protestovao je Metju.

Holidej se jedva primetno osmehnuo, veštim pokretom ruke stavio stolicu iza leđa i okrenuvši noge same stoliceka rančeru, čvrsto ga prikovao uza zid.

– Misliš li da sada nisam? – upitao je zapinjući oroz.

Ovaj u trenu preblede.

– Pretpodstavio sam da nećeš baš lako zaboraviti onaj prelazak preko pustinje i ostalo!

Dok ležerno slegnu ramenima.

– Mogu da zaboravim ako ne pokušaš da me praviš budalom.

U tom trenutku na tremu su se začuli nečiji žurni koraci: Džordžijanac se munjevito povukao bliže zidu kako bi mogao da drži na oku i ulazna vrata i neodlučnog rančera. Tek što je to učinio, vrata kabineta su se sa treskom otvorila i unutra je sa zapetim revolverom u ruci ušao Paskal naduvenog, izgrebanog i krvavim mrljama išaranog lica. Ugledavši Holideja, zaškrgutao je zubima i samo malo pomerio kolt.

Dva revolvera su skoro istovremeno grunula i Meksikanac je, kao oduvan vetrom, odbačen sa vrata na trem gde je ostao da leži zgrčen i nepomičan.

Holidej je kroz barutni dim pogledao u Metjua koji se dizao sa poda gde se bacio kako bi izbegao zalutale kuršume. Očistio je rukom prašinu sa odela i ozbiljno odmerio čoveka iz Džordžije.

– Po svemu sudeći, biće mnogo bolje da te uzmem... Inače... inače ću izgubiti svoje najbolje ljude – rekao je pomirljivo.

XIII

Dok je klimnuo glavom i pogledao u dvorište: iz štale i spavaonice trčali su ljudi i okupljali se oko mrtvog Meksikanca.

Revolverom koji se još pušio pokazao je prema ormanu sa staklenim vratima.

– Uzeću svoje oružje – saopštio je kratko.

Metju je klimnuo glavom, čutke otključao orman i predao mu njegov „lincoln” sa drškom od slonove kosti.

Dok ga je nežno pogladio, proverio da li je pun i tek onda stavio rančerov revolver na pisaći sto.

– Sada ćemo izaći – dobacio je Metju, otvorio vrata i izašao na trem.

– Sve je u redu, momci – dobacio je umirujućim glasom. – Samo mali nesporazum, ništa više. Ovo je Džon Holidej.

Ljudi sumnjičavo zažagoriše.

– Nas dvojica imamo nešto da rešimo – dodao je Metju. – Dvojica neka odnesu i sahrane Paskala. Znae već kako to ide, zar ne? Ostali neka se vrate uobičajenim poslovima.

Metjuov strogi ton i prisustvo ovog čudnog čoveka ledenog pogleda uticalo je na ljude koji počеше da se razilaze. Posle minut – dva rančer i Dok su ponovo ostali sami.

– Možda je bolje da se vratimo u kancelariju i razgovaramo na miru – predložio je Metju.

– Slažem se.

– Dakle, Holideje, šta ćemo sada?

– Pa rekli smo da je za pravu saradnju potrebna iskrenost, zar ne?

– I šta sada očekuješ?

– Pa... možeš da počneš time što ćeš mi reći da iza Dekerovog prepada na diližansu, pljačke Gertovog novca i otmice njegove kćerke, stojiš ti.

Rančeru se ovaj pristup nije dopadao. Situacija je bila izuzetno osetljiva, a pitanje suviše otvoreno. Što se njega lično tiče, ustezao se da prizna nešto što bi ga moglo povezati sa zločinom. No, znao je da Holidej nije budala i malo je zazirao od tog opasnog kockara čiju hrabrost je imao prilike da proveriti.

– Dakle? – prenuo ga je Dok iz razmišljanja.

Mrzovoljno se okrenuo ka prozoru, vadeći iz džepa maramicu. Hteo je da dobije u vremenu.

– Pa eto... reći ću – počeo je najzad.

– Imali smo neki sporazum sa onim pijanim vozačem...

– Skeltonom?

– Da. On nas je obavestio da će u diližansi za Denver biti novčana pošiljka i Gartova kći.

– I za sav taj trud i rizik dobio je metak u čelo?

Rančer šlegnu ramenima.

– Znaš da se pijancu ne može verovati.

– A šta je sa devojkom? – nastavio je Dok sa pitanjima. – Jesi li je vratio Gartu ili je još uvek držiš?

Metju se neko vreme dvoumio, a onda ipak procedio – Još.... još uvek je kod mene.

– Zbog čega, do đavola? U otetom kovčežiću bio je sav Gartov novac!

– Ali, novac nije najvažniji. Pomoću nje ću naterati Garta da utiče na „Vels Fargo” kako bi izmenio trasu vožnje i zaobišao moju zemlju. Prisiliću ih da odustanu od sudskog procesa. Ne želim da preko moga ranča prelazi neki javni put, to neka ti bude jasno!

– Tvoja stvar. Ali, „Vels Fargo” bi ti platio za upotrebu prekog puta.

– To nije dovoljno. Ako izgubim to parče zemlje, moj posed će biti presečen na dva dela, a ako kompanija ograđi put žicom, to će onemogućiti stoci da ide na zimske pašnjake. Takva situacija bi me primorala da angažujem još veći broj kauboja nego što sada imam i ...Važno je da mi je to zemljište potrebno i da hoću da ga zadržim po svaku cenu.

– Gde je devojka?

Rančer lagano odmahnu glavom.

– To ti neću reći. Nemam baš toliko poverenja u tebe i ...

Dok se jedva primetno osmehnu.

– Na tako nešto nisam ni računao....– procedio je tiho.

Istoga trenutka munjevito je izvukao revolver, uperio ga u Metjua i zapeo oroz. Metalno „klik” odjeknulo je preteće u apsolutnoj tišini.

Rančer se sledio i lagano digao ruke iznad glave. Holidej mu je prišao, izvukao mu revolver iz futrole i stavio ga na pisaći sto.

– Bio sam, dakle, u pravu – zašištao je ubrzano dišući. – Sve ovo je velika podvala.

Dok više nije nalazio za potrebno da bilo šta poriče. Morao je da nastavi igru otvorenih karata. Bila mu je to jedina šansa koju nije smeo ispustiti.

– Glupo sam uleteo kao da sam početnik – vajkao se Metju.

– Nije tvoja krivica. Sve se savršeno uklopilo.

– Da. Ali... još nisi našao devojku. Niti ćeš je naći!– dodao je prkosno.

– To ćemo još videti

Idući unazad, Dok je stigao do vrata i okrenuo ključ. Zatim je lagano podigao „kolt” i nanišanio na rančera koji je stajao potpuno mirno, ne pokazujući ni trunku straha.

– Nećeš me ubiti, Holideje! To bi bilo hladnokrvno ubistvo sa predumišljajem, a ti to nećeš uraditi.

Već sledećeg trenutka „kolt” je grmnuo, a rančer je kriknuo i desnom rukom stisnuo levu šaku „prosvirani” kuršumom. Ništa ne govoreći, Džordžijanac je zapeo oroz i ponovo uperio oružje u Metjua koji ga je zaprepašćeno posmatrao. Drugi pucanj pogodi ga je u desno uho; krv je potekla niz vrat i poprskala ga po ramenu i rukavu košulje.

Videvši da Dok po treći put zapinje oroz, do malopre ponosni vlasnik ranča molećivo je pogledao hladnokrvnog čoveka koji je ovog puta ciljao u njegovo levo koleno.

Istovremeno se na vratima začulo užurbano lupanje i obojica se trgoše.

Bili su to revolveraši sa ranča koji su pitali da li je sve u redu.

– Reci im – dobacio je Holidej tiho.

– I ne pokušavaj ništa jer si gotov.

Zavladala je kratkotrajna tišina, a onda je Metju odvratio – Sve je u redu, momci, ne brinite. Holidej mi je samo pokazivao neke trikove sa revolverom... Sve je u redu... – ponovio je još jednom. – Vratite se na posao. Pozvaću vas kada mi budete potrebni.

Izgleda da su ljudi bili zadovoljni objašnjenjem. Uskoro su se začuli koraci, glasan razgovor, a onda se sve utišalo.

– Nastavljamo tamo gde smo stali – rekao je Dok kada se sve utišalo.

– Levo koleno, druškane.

– Gospode bože, stani! – zavapio je rančer. – Nemoj praviti bogalja od mene, Holideje! Ona prokleta devojka nije vredna toga!

Dok klimnu glavom.

– I zato mi reci gde se nalazi.

– Ona je ovde... u kući. Gore je, na tavanu.

– Biće bolje da nisi slagao. Inače...

– Rekao sam istinu, dajem reč – odvratio je Keš Metju, skinuo sa vrata maramu i njome obavio razmrskanu levu šaku. Samo... znaj da ti ovo neće doneti ništa dobro. Ne možeš otići sa ranča jer...

– Mogu otići pošto ćeš ti jahati pored mene – prekinuo ga je Holidej hladno. – A sada pazi dobro kako se vladaš – dodao je, a onda uhvatio rančera za ramena i grubo ga okrenuo prema vratima. – Otvori vrata i kreni lagano

prema tavanu. Na prvi znak bilo kakve opasnosti dobićeš kuršum u bubrege!

– Sjuzan? Sjuzan Gart! – povikao je Džordžijanac kada su izašli u hodnik.

– To sam ja, Dok Holidej! Javite se, Sjuzan!

Umesto odgovora, iznad glave je začuo prigušeno lupanje. Pretpostavio je da ga je devojka čula i da lupa vezanim nogama o pod. Bila je dakle živa i zdrava. Samo je trebalo doći do nje.

Zato je prislonio revolver pored rančerovog nepovređenog uha.

– Pokaži mi kako se penje na tavan. I samo polako, bez trikova.... Inače ću ti prosuti mozak...

Metju je klimnuo glavom i krenuo. Bio je pobeđen i što je najvažnije, on je to dobro znao. Vraški, neuhvatljivi kockar došao mu je glave. Sada se gor-ko kajao što ga nije uklonio kada je imao u rukama. Prokleta želja da sebe i svoje plaćenike zadovolji svirepim lovom na čoveka u pustinji stotruko mu se osvetila.

Sjuzan Gart se uhvatila za sedlo snažnog tovarnog konja i uzdahnula. Jahali su kroz neravan i krševit predeo negde na granici prerije i pustare. Trudila se da bude jaka, mada je doživljeno iskustvo strašno potreslo i srušilo njene devojačke ideale o časti, ljudskosti i poštenju.

Pored nje je jahao Dok Holidej, a malo ispred njega u sedlu se klatio rančer. Gotovo siv u licu zbog bola i sa

ranjenom levom rukom zavučenom u otkopčani otvor košulje, tiho je ječao.

Na devojčino zadovoljstvo zastali su kod jednog prevoja i jedva dočekali da sjašu i odmore se. Za to vreme Holidej se popeo na visoku stenu i osmotrio predeo koji se pružao ispod njega. Na priličnom odstojanju ugledao je oblak koji je mogao poticati samo od grupe konjanika, po svoj prilici Metjuovih revolveraša koji su im bili na tragu.

Brzo se spustio dole i rekao glasom koji nije trpeo protivljenje.

– Na žalost, ništa od odmora.

– Ali zašto?– upitala je devojka razočarano.

– Promena plana. Nastavićemo da jašemo do zalaska sunca.

– Oh, bože! Ja sam tako umorna i ne znam... ne znam da li ću izdržati.!

U Dokovoj prirodi nije bilo da se raspravlja ili nešto nadugačko i naširoko objašnjava. Samo joj je prišao bliže, uhvatio je oko struka i ćutke podigao na sedlo.

Rančer je polako ustao zlobno se ce-reći.

– Zašto ne digneš ruke od ovoga poduhvata, Holideje? Zbog čega me jednostavno ne pustiš. Bio bih zadovoljan što ću se vratiti na ranč i ne bih vas više gonio. To bi bilo najbolje za sve.

– Baš! – dobacio je Holidej huknuvši. Zatim je vratio revolver i uzjahao „svog” ridana. Tek pošto se namestio u sedlu, okrenuo se prema Metjuu i dobacio – Hoću da te predam šerifu i ne odustajem od toga, druškane. Optužen si za pljačku diližanse i kidnapovanje.

Ako nisi znao, to je dovoljno da dobiješ bar petnaest godina. A sada polazi!

Naterao je svog konja na Metjuovog i životinja je krenula.

Uskoro je mala grupa nastavila niz padinu, ka pustinji.

XIV

Sutradan posle podne stigli na stanicu Ajron Rid, iscrpeni, jedva se držeći u sedlu, na konjima prekrivenim prašinom i okupanim penom.

Ugledavši ih da ulaze u dvorište, Meri i Džed Samers su istrčali iz kuće. Pomogli su Sjuzan obamrloj od umora da sjaše, a onda ju je Meri uvela u kuću.

Ukrućen od dugotrajnog boravka u sedlu, Holidej se lagano spustio na tlo, klimnuo glavom Džedu i pokazao Metjuu da i on sjaše što je ovaj bez reči poslušao.

– Žao mi je što ti donosim neprilike – kazao je gledajući Džeda pravo u oči – ali za petama su nam Metjuovi revolveraši. Mislim da će stići ovamo pre zalaska sunca... možda i ranije. Imaš li neko mesto gde bih mogao da ga zatvorim? – dodao je i pokazao na rančera.

Džed se počesa šakom po bradi.

– Ona mala odaja pored štala što služi za alat ima dosta čvrstu bravu... mogao bi tamo. Čuj, ono što si izveo bila je samo podvala, je li? Sve vreme si bio na našoj strani, zar ne?

Holidej kratko klimnu glavom.

– Da, sve ću ti kasnije objasniti, Džede. Za svaki slučaj uzmi revolver i smesti Metjua u privremeni zatvor.

– Naravno! – odvratio je Džed, brzo ušao u kuću i još brže se vratio sa puškom u rukama. Zatim je poterao rančera preko dvorišta pravo prema šupi za alat.

Holidej je u međuvremenu rasedlao konje i odveo ih iza stanične zgrade. Iz futrole na sedlu uzeo je svoju „vinčesterku” i pokupio svu municiju koju je imao u bisagama. Tek tada je setio da je strahovito žedan i požurio prema kući.

Nije ni spustio ruku na kvaku, a sa druge strane dvorišta začuo se uzbuđeni povik.

– Pazi se, Holideje!

Bio je to glas Džeda Samersa koji se trenutak kasnije pojavio na vratima: nesigurno se teturao i mahao rukama, a lice mu je bilo obliveno krvlju.

Odmah zatim Dok je ugledao kako rančer istrčava kroz glavna štalska vrata noseći u zdravoj ruci Džedovu dvocevku. Tako u trku pokušao je da nanišani, ali mu to prvi put nije pošlo za rukom. S druge strane, on se odmah bacio na zemlju, potegao oružje i pre nego što je Metju ispalio hitac nanišanio je i opalio.

Kolt je grmnuo kao grom istoga trenutka kada je rančer pritisnuo obarač. Pucnji su se slili u jedan, ali je samo Holidejev hitac pogodio cilj. Teško tane pogodilo je Metjua posred lica, a puška, već upola podignuta prema Holideju, zaigrala mu je u ruci i snop olovnih kugli digao je uvis komad štalskog krova.

To je bio poslednji hitac oholog i moćnog Keša Metjua. Posle toga je pao nauznak i ostao da leži na zemlji bez pokreta.

Holidej se podigao i požurio prema Džedu koji je stajao u uglu štale i opipavao posekotinu na glavi.

– Ne znam kako da ti se izvinim, Dok – rekao je brišući krv. – Uhvatio me je u trenutku nepažnje; otključavao sam vrata, a on mi je nabio glavu uz zid...

– Nemoj se pravdati, možda je ovako najbolje – odvratio je Dok bacivši još jedan pogled na mrtvog rančera. – Pošto je mrtav sve će biti mnogo jednostavnije. Njegovi ljudi neće imati razloga za sukob sa nama. Kada saznaju da više nije živ, verovatno će se razići svaki na svoju stranu – prokomentarisao je i pogledao u Meri koja je u međuvremenu istrčala.

– Sve je završeno... Srećno, rekao bih...

Devojka obori oči.

– Sve vreme ste nas obmanjivali, Mister Holideje...

– To je bio plan. Šta sam mogao? Samo sam igrao svoju ulogu...

– A mi smo trebali da shvatimo – dobaci Džed prekorevajući samog sebe.

– Nego, znate li šta je sa Gartovim novcem, Holideje?

– Tu je u bisagama. Ali ćemo njegove ljude ostaviti u uverenju da je novac na ranču. To će im biti još jedan razlog da se vrate nazad i ostave nas na miru.

– Samo da bude tako – odvrati devojka sa nadom. – A sada uđite da se odmorite i nešto pojedete.

Dva sata kasnije, kada su senke počele da se izdužuju, a narandžasta kugla sunca brže tone na zapad, oblačići pra-

šine na horizontu najavili su dolazak gonilaca. Prošlo je još neko vreme dok se nisu približili stanici: sada su lepo mogli da vide kako se jedno dvadesetak jahača zaustavilo na puškomet udaljenosti. Posle toga su se razdvojili i opkolili glavnu kuću.

Dok je izašao napolje, zaklonio se iza stuba trema i čekao.

Uskoro mu je hitac prozviždao pored uha, a odmah zatim začuo se jasan, odlučan glas – Hej, Holideje! Opkoljen si! Bolje nam odmah predaj gazdu da ne bude krvoprolića. Jeste da si vešt ali nas je dvadesetorica! Daj nam našeg...

– Slobodno ga uzmite – prekinuo ga je Dok neočekivano. – Vaš gazda je mrtav i leži tamo ispred štale.

Na drugoj strani nastala je apsolutna tišina. Revolveraši ovo sigurno nisu očekivali.

– Može li izvidnik otići da proveriti? – upitao je glas posle nekog vremena.

– Naravno.

– Nećeš pucati?

– Dajem reč.

Prošlo je još nekoliko minuta. Onda je najmlađi iz grupe odjahao je do štale gde se zadržao veoma kratko i brzo se vratio u zaklon.

– U redu – začuo se isti glas koga je Holidej strpljivo čekao. – To za gazdu je tačno. Vi ste se razračunali i mi ... mi nemamo ništa protiv tebe, Holideje. Ali ima još nešto...

– A to je?

– Metju nam nije isplatio plate za poslednje dve nedelje. Pošto si ga sredio, mogao bi da preuzmeš i njegov dug.

– Mogao bih? Pa ja nema novca za to.

– Onda ćemo te uništiti, ti, prokleti....

– Sačekajte malo i saslušajte me. Vaš gazda je mrtav, to je tačno. Ali, nije poneo na onaj svet novac koji je opljačkao. Ta lova je još uvek na rancu. Zašto je ne pronađete i naplatite se? – dobacio je Holidej što je glasnije mogao.

Bio je to pun pogodak. Ljudima se predlog dopao pošto se odmah začuo žagor praćen uzvicima odobravanja. Nije prošlo mnogo, a revolveraši su se ponovo grupisali, ispalili nekoliko hitaca u vazduh i – odjahali nazad.

Na stanicu se spuštao sumrak.

XV

Na Holidejevo nezadovoljstvo, Volt Gart je insistirao da predaja čeka na iznos od hiljadu dolara i izražavanje zahvalnosti za učinjene usluge bude javno i da se svečanost održi u gradskoj većnici u Vorbonetu. On nije voleo publicitet pa mu je prilično teško pao kratak govor koji je tom prilikom morao da održi.

Ali, još teži mu je bio razgovor sa Džimom Hjumom koji mu je prišao čim je sišao sa govornice.

– Napravili ste veliku stvar, Holideje – rekao je pripaljujući cigaru. – Odlično ste planirali, zatim preduzeli najbolje moguće korake i nadmudrili protivnika. U centrali su izuzetno zadovoljni načinom vašeg rada.

– Pretpostavljam. To potvrđuje i ček koji sam dobio – složi se Holidej mirno.

– Ali, vi ste suviše sposobni da biste ostali običan pratilac dilžanse. Kompaniji su za detektivsku službu potrebni baš takvi ljudi kao što ste vi: odlučni, hrabri, inteligentni i brzi na revolveru. Zato vam nudim da pređete u detektive. Verovatno biste putovali širom zemlje, svuda gde se ukaže potreba. Posao jeste težak, ali izuzetno zanimljiv i dinamičan. Koliko sam čuo, vi niste jedan od onih koji može dugo da izdrži na jednom mestu...

Dok ćutke klimnu glavom.

– A šta kažete za predlog? – dobaci Hjum nestrpljivo.

– Razmisliću – odvrati Džordžijanac gledajući ga pravo u oči. – Predlog je primamljiv mada ja nisam čovek koji voli da se obavezuje. U svakom slučaju, uskoro ću vam reći šta sam odlučio. U redu? – dodao je gledajući Hjuma pravo u oči, znajući da neće prihvatiti ovaj predlog.

Naime, njegovo zaposlenje u „Vels Fargu” bilo je samo sredstvo da izravna račune sa ljudima koji su mu naneli zlo, a taj posao je bio završen. Posle mesec dana života i ispunjavanja naj-

različitijih obaveza bilo je vreme da krene dalje i kao ptica poleti u nove, nepoznate krajeve.

* * *

Volt Gart i njegova kćerka nastanili su se u Denveru gde je stari nastavio da prepisuje i dopisuje svoju "Istoriju transporta na Divljem zapadu" do čijeg objavljivanja će proći još dosta godina. Detektiv Hjum je i dalje tragao za Crnim Bartom, dok se Meri Samers posle igranke u većnici u Vorbonetu vratila kući tužna i potištena. Predano je radila i pomagala ocu, ali joj se na licu retko video osmeh. Tek posle dve godine udala se za jednog simpatičnog, vrednog trgovca koju joj se uporno udvarao.

Kod Doka Holideja je sve ostalo po starom. Ljudi su pričali da je čas ovde, čas onde, stizale su priče o neverovatnim kockarskim poduhvatima, a poneki putnik bi za vreme predaha u stanici ispričao nešto o nekom njegovom obračunu.

Iako večiti putnik, Dok nikada više nije kročio u Ajron Ridž.

Hteo je da padne u zaborav.

KRAJ

MARKETPRINT

ИЛУСТРОВАНА БИБЛИЈА

СТАРИ ЗАВЕТ
ЗА ДЕЦУ

NE SAMO
LEP POKLON
VEĆ I KORISNA
LEKTIRA
ZA NASTAVU
VERONAUKA

250
динара

MARKETPRINT
Poštarina uključena u cenu!

80 STRANA,
U PUNOM KOLORU,
KORICE PLASTIFICIRANE
SA ZLATOTISKOM

Detaljnije informacije:
Telefon 021 443 400
telefaks: 021 6331 067
mail: mprint@neobee.net

21000 Novi Sad, poštanski fah 20
Đorđa Zličića 34

ISSN 0353-0000

00422

9 770353 000002